

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Glossa super Ecclesiasten - Cod. Aug. pap. 14

[Reichenau], 1401-1445

Regula sancti Benedicti, Capitulatio

[urn:nbn:de:bsz:31-84703](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-84703)

In nomine domini mei ihesu christi
 Inapit prologus regule
 prius omnium beatorum
 dicti Abbatis
Suscita os filii precep-
 ta magister. et
 in anima autem co-
 nis tui admonitiones
 pro priis libris
 arripe et efficant
 comple cot aden
 obedientiae labo-
 re redas. a quo
 pmo obediencie desidia recessus.

Adte ergo mie meus fmo di-
 rugiar. quissit abrenuans
 qm no solutab. Ino xpo vo
 regi. militatur. obediencie fo-
 tissima atqz pelara aema af-
 sumis. mpmis. ut qiqz agend
 mchoas boni. abeo pfici msta
 fassima oraco depostas. ut
 qui nos ia mfilioz dignatus
 e mo copntare. no debeat ali-
 quid donalis actibus meis
 conterstari. Ita em. si omi tpe
 deboms suis omnob pendu et
 ut no plu remas par no ali-
 quid suos filios exheredet. sin
 cot metuenda. Inis. natus mal-
 tris. ut nequissimos suos pe-
 tua teadat adpena. qui eu seq
 noluerit adylam
 Exurgam. ergo tand aliqnd
 excitante nos septua ac dicete
 hora e. in nos desopno surge.
 et aptis otis meis. ad desica-
 lam attomtis auribus audiam
 imina cotidie clamans. qd nos
 admoneat vox dicentis. Hodie
 si voce eius audierit nolite ob-
 durca corda vra. Et itm. Cui

habz aures audiendi. audiat.
 qd sps dicat ecclis. Et qd dicit
 Venite filii audite me. timdez
 dm docebo vos. Currite in lu-
 me vite habetis. ne tenebre
 mortis vos comprehendant
 Et qrens dms in multitudine ppli
 cui her clamet opatem suu
 Iesu dicit. Cuius e ho qui vult
 vita et arpit vide dies bonos.
 Qd si tu audens respondas
 ego dicit tibi deus. Simis hie
 vera et ppetua vita. phibe luy
 wa tua amalo. et labia tua
 ne loqntur doli. Inverte amalo
 et fac bonu mgre pace a seque-
 ra. Et tu her fecit. oclis meis sup
 vos et aures mei ad pces vras
 et anteqm me pmocet. dca.
 pte assu. Quid dulcius nobis
 hac voce dmi imutatis nos
 fcs lem. Ecce pietate sua de-
 monstrat nos dms via vite
 Quamvis ergo fide vel ob-
 servancia bonoz actum lubis
 Inis et calcians mppatone
 exgly pacis pedibus pducatu
 exgly pgamus omnia ei
 cot mcream eu qui nos voca-
 vit in regno suo condere In
 eu q regim tabernacle si no
 limo habitare nisi illuc bonis
 actibus anratur. minime p-
 uentur. Sed intenz gemus
 tu gphca dmi dicentes a dno
 quis habitabit in tabernacle
 tuo aut quis reqeset in mote
 sco tuo. Post hanc mteo
 quarem fcs audiam. dmi
 respondente et ostendit em
 nobis via xpius tabernacu-
 ad dicetem. Cui ingreditur

sine macula et opatore iustitia
Qui loquitur veritatem in corde
suo. qui non est dolus in lingua
sua. Qui non fecit proximo suo
malum. qui obprobrium non accepit
aduersus proximum suum. Qui ma-
lum diaboli aliquid suadente sibi
in ipsa persuasione sua. a conspectu
cordis sui respiciens deduxit
ad nihil. et punctus cogitatio-
nis tenuit et allisit ad Christum
Qui timetis Dominum de bona ob-
sequia sua non se reddunt
relatos. si ipsa in se bona non
ase possit. si ad nos fieri existi-
mates. operante in se Dominum magis
inificat in prophetis dicitur. non
nobis Domine non nobis. si non tuo
da gloriam. sic nec Paulus apostolus
de predicatione sua sibi aliquid
imputauit dicens. Gratia dei sunt
id quod sunt. Et in ipse dicit. Qui
gloriatur in Domino gloriatur. Unde et
Dominus in euangelio ait. Qui audit
verba mea haec et facit ea.
sicut in concilio sapientia. qui edi-
ficauit domum suam super petram
Venere flamma flauere veti
et impigeret in domum illam et non
caedit. quia fundata erat super pe-
tram. Nec complens Dominus operatur
cotidie hinc istis suis monitis
factis non respondere debere
Deo non propter commendationem
loris huiusmodi dies adducit
as relaxant. dicitur apostolo.
An metas quae patientia dei ad-
ponit te adducat. Na. pro
dicit. Nolo morte peccatorum

si ut contatue format. Tu vero
interrogassemus Dominum si de habi-
tatione tabernaculi eius audiuimus
habitandi. prope. si si compleamus
habitationis officium etiam habes
regni celorum
Ergo paranda sunt corda nostra et
corpa sine peccato obediencia
litanis. et quod minus in nobis
habere natura possibile regem
Dominum utque sine ubi nobis
adiutorium ministrare. Et si fuger-
tes gerere penas ad vitam vo-
lunt perpetua perire. In adhuc
vacat et in hoc corpore sumus et
haec omnia per haec lucas via vacat
implere. curandus est et apud
modo quod impetualis nobis expe-
diat. Constatuenda est ergo anobis
domini scola suum in qua in sa-
tate nihil asperum nichilque
gaude nos constituturos spe-
ramus. Et si sicut Paulus in di-
stinctione dicitur equitatis vacat
propter commendationem videtur. et
commendationem caritatis processit non
illius parat peritatis refugas
via salutis. que non est nisi an-
gusto mico incipienda. processu
vero consuetudinis et fidei dilatato
corde in enarrabili dilectionis
dulcedie auerit via mandatorum
dei ut ab ipso magister magis
descendentes in eius doctrina vbi
ad motu in monitione perseverantes
passionibus christi patientia per
aperitur ut regni eius mere-
am esse consortes **Explicit prologus**
Incipit Capitula.

i De quibuslibet vita monachorum
ii Qualis debeat esse abbas
iii De adhibendis ad asilum fratribus
iiii Que sint in similia bonorum operum
v De obedientia discipulorum quibus sit
vi De castitate
vii De humilitate
viii De exiis quibus humilitas
ix De officiis in iure nocturnis
x Quatuor primi diebus sunt nocturnis
xi Qualiter statim tempore agatur
 nocturna laus
xii Qualiter in diebus vigiliis agatur
xiii Qualiter in matutinis sollempnitatibus
 agatur
xiiii Qualiter in quatuor diebus matutinis
 agatur
xv Qualiter in matutinis sollempnitatibus
 agatur
xvi Quibus temporibus illa dicantur
xvii Qualiter divina opera per die agantur
xviii Quatuor primi per sepe horas
 dicendi sunt
xix De disciplina psallenda
xx De reverentia orationis
xxi De decanis monasterii quales debeat
 esse.
xxii Quomodo dormiat monachus
xxiii De excommunicatione culpam
xxiv Qualis debeat esse modus
 excommunicationis
xxv De iuribus culpam
xxvi De his qui sine iustione iugiter
 excommunicantur.
xxvii Qualiter debeat abbas sollicitus
 esse circa excommunicatos
xxviii De his qui sepe correpti in die
 nolunt

xxix Si debeat rem recipere ex
 auctore demonstretur.
xxx De pueris omnino etate que
 corrumpatur
xxxi Qualis debeat esse sollicitudo
 monasterii
xxxii De seccatis vel rebus monasterii
xxxiii Si quis debeat monachus in hunc
xxxiiii Si omnes ecclesie debeat necessaria
 accipere
xxxv De septimanarum ordine
xxxvi De infirmis fratribus diligendi
xxxvii De senibus vel infirmis
xxxviii De obsequiis lecto
xxxix De obsequiis ceteris
xl De obsequiis ceteris
xli De obsequiis ceteris
xlii De obsequiis ceteris
xliiii De obsequiis ceteris
xliiii De his qui ad opus dei vel ad
 mensam tarde occurrunt
xlv De his qui excommunicant quomodo
 satisfaciunt.
xlvi De his qui fallunt in oratione
xlvii De his qui talibus quibuslibet rebus
 deserviunt
xlviii De significanda hora operis dei
xlviiii De opere manuum cotidiano
l De obsequiis quibusdam
li De fratribus qui longe ab oratione
 laborant aut in via sunt.
lii De fratribus qui non satis laque
 persistunt.
liii De oratione monasterii
liiii De hospitibus suscipiendis
liv Ut non debeat monachus litas vel
 eulogias suscipere.
lv De vesperis et calicibus sem

- lxxij** De mensa abbatis
- lxxij** De arca tabule monastri
- lxxij** De disciplina suscipiendorum fratrum
- lxxij** De filiis nobilibus vel pauperibus qui offeruntur
- lxxij** De sacerdotibus qui volunt in monasterio habitare et delectari
- lxxij** De monachis peccatis que suscipiantur
- lxxij** De sacerdotibus in monasterio
- lxxij** De ordine congregacionis
- lxxij** De ordinando abbate
- lxxij** De portu monastri
- lxxij** De hospitariis monastri
- lxxij** De fratribus in iudicatis
- lxxij** Si frater in possessione a peccato inbeantur
- lxxij** Ut in monasterio non presumat alius alium defendere
- lxxij** Ut non presumat passim quosquam alium cedere
- lxxij** Ut obedientes sibi in iudicatis sint fratres
- lxxij** De zelo bono que debent monachi habere
- lxxij** De hoc quod non omnis in iudicatis obsequio in hac regula sit constituta

Explicunt Capitula

871
 Anno octingentesimo lxxij Januarij in socijs
 quibus ad augustinum maiores translatus est per pontem
 Eutretum et alium

870
 Anno octingentesimo lxxij Januarij in socijs
 quibus ad augustinum maiores translatus est per pontem

De quibus vel
curia monachorum
Capitulum lxxij
 Anachoritarum quatuor
 esse quatuor manifestum
 est in eorum primis
 monasterio. hoc
 est monasteriale. milites sub
 regula col abbate. Deinde secundum
 genus est anachoritarum
 heremitarum. horum qui non
 concessione feruere nouice
 si monasterio prebatione diuina
 didicerit contra dyabulum multorum
 solatio in dotti pugnae et
 bene instructi fraternitatis
 acie ad singularem pugnam he
 mi securi in sine consolatione
 alterius. sola manu vel bra
 chio. contra omnia armis non
 cogitatum deo auxiliante
 sufficit pugnae. Tercium
 vero monachorum teterrimum genus
 est **Sabae** **Saxabartana**
 qui nulla regula approbati ex
 perencia magistra sic anxia
 formae si implubi natura
 mollia adhuc opibus suaves
 seculo fide metiri deo pronuntia
 nossumus. Qui sibi aut tamen
 aut certe singuli sine pastore
 non dominus si suis inclusi omni
 libus plebe eis est desideriorum
 voluntas in quibus putantur
 vel elegit hoc dicit sen. et quod
 noluerunt hoc putant non licet
 Quia vero genus est monachorum
 quod notatur girouagu qui totam
 vitam suam perduxit in quibus
 terminis ante quatuor debuit per
 uerfor cellas hospitantur. semp

vagi et inq̄ stabiles et ḡp̄is
 voluptatibus. et gule illecebris
 fruenter et poma detiores fara
 bayas. *Secundum om̄ horo m̄*
perxima conuersione. melius
est filice qua loqui. H̄ns q̄
omissis adconuersione fecisti
mi gome disponend̄ aduina
*te dno ueniamo **Qualis debeat***
*esse abbas **capitulum .ii.***

Abbas qui posse digno
 est monst̄o semp̄ me
 amine debz qd̄ dicit
 et nom̄ maioris imple
 factis. *Ip̄i en̄ uices age in*
monst̄o aedit quando ip̄us
vocatur p̄noie dicente ap̄lo.
Accepisti sp̄m adopcionis
filior̄. in quo clamam̄ abba
pat̄. Ideoq̄ abbas nichil ext̄
precepti d̄ni qd̄ ab sic debet aut
doct̄e. aut constitut̄e. vel ub̄e.
sed iussio eius. vel doct̄e
ferma diuine iusticie. in di
saploz. mentibz. consp̄at̄.
et amor semp̄ sit abbas q̄
doct̄e sue. vel discipuloz. obe
dencie. utraq̄q̄. exo. mitre
mendo. in d̄o dei. facienda. ad
discessio. Quareq̄ abbas. culpe
pastoris. maibere. q̄q̄. mouibz.
pater familias. cotilitas. mi
nus. potuit. nuere. Tantū. im̄
ere. liber. ut. si. inquieto. vel
inobediencia. gregi. pastoris
fuit. om̄is. diligencia. adtribu
ta. et. morbidis. carz. actibus.
om̄ia. fuit. antea. exhibita.
pastor. eoz. inuidia. d̄ni. abso
luta. dicat. ai. p̄p̄ta. dno. Iust

cia tua. nō abscondi. in corde
 meo. ueritate tua. & saluare. tui
 d̄ni. ip̄i. aut. contempnere. fice
 uert. me. Et. tū. demū. in. obe
 dientibus. aue. sue. ouibus.
 pena. sit. eis. p̄ualent̄. t̄pa.
 more.
Argo. ai. aliquis. suscipio. nō
 abbas. duplia. debz. doct̄e.
 tema. suis. posse. disciplis. de
 om̄a. bona. & fca. factis. amplio
 q̄. uerbis. ondat. ut. capabz.
 disciplis. mandata. d̄ni. obis.
 pponat. d̄nis. uero. corde. et
 simplicioribz. factis. suis. diu
 na. p̄cepta. demonstret. *Om̄a*
uō. que. disciplis. doalit. esse
toncual̄. in. suis. factis. iudic̄
nō. agenda. ne. abis. p̄dicans
ipe. r̄p̄bus. nuere. neq̄
illi. dicat. deus. p̄canti. Ne
in. enarras. iusticias. meas.
et. assumis. testamtu. m̄. eu. pot
tū. Tu. uō. odisti. disciplina
et. p̄cisti. simones. meos. p̄te.
et. qui. in. sc̄is. tui. orlo. festuca
uidebat. in. tuo. orlo. acabim. nō
uidisti. Nō. abeo. p̄sona. in. mon
st̄o. discernat. nō. om̄is. p̄bz.
ametur. q̄. abis. nisi. que. m̄. bois
actibz. aut. inobediencia. iue
rit. melioem. Nō. pponatur
ongemius. q̄. seruit̄o. t̄uēt̄i.
nisi. forte. aliq̄. r̄acionabilis
causa. existat. Qd̄. si. ita. iusti
cia. dictante. abbat̄. uisū. fuit
et. de. iustibz. ordie. ad. faciat.
Sin. alias. p̄p̄a. teneant. loca
 q̄. siue. suus. siue. liber. om̄s
 in. xpo. om̄. sumz. et. sub. uno

Dno. eglon seruitus milicia
Barolamus. et q. uo. e. apud
In psonaz accepto. plimo
in hac pte apud ipm discer
nima. si meliores alie. mop
ibus bonis et humiles inue
amur. Ego eglis sit ab eo oibz
caritas. vna pbeatu in dibus
sedm meam disciplina.

In doctrina sua magis ab
bas debz. illa aplicam sep
suare forma. In qua dicit.
Inque. obsecra. incepta. id
miseris campibus conpa
terribis blandimenta dicit
magisteri p. patris ostendat
affectu. id est. in disciplina
et inq. debz. dicitur argue
obedientes aut et mites et
pacientes ut in melius p. ficiat
obsecra. et reglegentes aut
et contempnentis ut incept
et corripit admonem. neq.
dissimulz. p. dicitur cau. sed
mor. ut cepit. oriri. radia. t
ca. ut p. alet. amputat. mend
piali. h. eli. sacer. dicit. de. h. lo. et
honestiores quidem atq. in illi
gibiles animos. p. ma. col. s. d. a
admonitione. verbis. corripit
impbes. aut. et. dicitur. ac. sup. bos
col. an. obedientes. verberz. col.
corpu. castigatione. an. ipo. in. d.
p. tati. co. t. t. e. t. s. a. e. n. s. p. t. u.
Et. u. m. p. dicitur. p. l. u. t. u. u. g. a
et. lib. a. b. i. s. q. u. a. m. a. u. s. a. m. o. r. e.

Minere debz. semp. abbas
qd. est. memine. qd. dicitur
et. s. a. x. i. q. u. i. p. l. u. s. a. m. i. c. i. t. u. r.

plus ab eo exigit. sciatq. qm
difficilem et ardua. rem suste
pit. rege. a. i. a. s. et. m. l. i. t. o. r. u. m. f. i. r. e.
moribus. et. aliu. quide. blan
dimentis. aliu. p. d. m. a. r. e. p. a. c. o. i. b. z.
alio. s. u. a. s. i. o. m. b. u. s. et. s. e. d. m. v. m. a.
t. u. l. y. q. u. a. l. i. t. a. t. e. v. l. o. n. t. i. l. l. i. g. e. n. t. i. a.
ita. s. e. o. m. n. i. b. z. c. o. n. f. o. r. m. e. t. et. a. p.
t. e. t. r. o. t. n. o. s. o. l. u. d. e. t. e. r. m. i. t. a. g. r. e. g. e. s.
s. i. b. i. q. u. i. s. s. i. n. o. p. a. a. t. e. v. e. r. u.
m. a. u. g. m. e. n. t. a. t. o. a. b. o. m. i. g. r. e. g. e. s.
g. a. u. d. e. a. t. A. n. t. e. o. m. n. i. a. n. e. d. i. s. s. i.
m. u. l. a. n. s. a. u. t. p. u. n. p. e. n. d. e. s. f. i.
l. i. t. e. a. i. a. s. s. i. b. i. q. u. i. s. s. i. t. a. s. n. o.
p. l. u. s. g. e. r. a. t. s. o. l. l. i. c. i. t. a. d. e. m. d. e. r. e. b. z.
i. n. f. i. t. o. r. n. s. et. t. e. r. r. e. m. s. a. t. q.
a. i. d. u. a. s. s. i. s. e. m. p. c. o. g. i. t. e. t. q. u. i. a.
a. i. a. s. s. u. s. t. e. p. i. t. r. e. g. e. n. d. a. s. d. e.
q. u. i. b. z. a. r. a. c. o. n. e. r. e. d. d. i. t. u. r. e. t.
E. t. n. e. t. a. u. s. e. t. u. r. f. o. r. t. e. d. a. m. i. n. o. d.
s. u. b. s. t. a. n. c. i. a. m. e. m. i. n. i. t. s. e. p. t. u. m.
P. m. i. q. u. e. r. i. t. e. r. e. g. n. i. d. e. i.
e. t. i. n. s. t. i. c. i. a. e. i. u. s. e. t. h. o. m. a.
a. d. i. c. i. t. u. r. v. o. b. E. t. u. m. n. i. s.
d. e. e. s. t. t. i. m. e. n. b. z. d. n. i. S. a. n. t. q.
q. u. i. s. u. s. t. e. p. i. t. a. i. a. s. r. e. g. e. n. d. a. s.
p. e. t. s. e. a. d. r. a. c. o. n. e. r. e. d. d. e. n. d. a.
e. t. q. u. i. t. u. s. u. b. s. t. a. n. c. i. a. s. u. a. s. e. m. p.
s. e. h. r. e. s. a. c. e. r. i. t. o. m. n. i. u. a. g. n. o.
s. t. a. t. p. o. t. e. r. t. e. q. u. i. i. n. d. i. e. i. u. d. i. c. i. i.
i. p. a. r. s. o. m. n. i. a. i. a. s. e. r. e. d. d. i. t. u. s.
d. n. o. r. a. c. o. n. e. s. i. n. e. d. u. b. i. o. a. d. d. i. c. i. a.
e. t. s. u. a. a. i. a. E. t. a. i. t. a. t. i. m. e. n. s.
s. e. m. p. f. u. t. u. r. a. m. d. i. s. c. i. p. l. i. n. e. m.
p. a. s. t. o. r. i. s. d. e. r. e. d. d. i. t. u. s. s. i. b. i. s.
o. m. n. i. b. z. a. i. d. e. a. l. i. e. m. s. r. a. c. i. o. n. i. s.
c. a. u. e. t. r. e. d. d. i. t. u. s. d. e. s. u. s. s. o. l. l. i. c. i. t. a. z.
e. t. a. i. d. e. a. d. m. o. n. i. t. o. r. i. b. z. s. u. i. s. e. m.

datorem alius submissi fiat ipe
efficatur cuius emendatus

**De adhibendis ad consilium
patribus. Cap. m.**

Quod dicens aliqui papua
agenda sunt in monasterio
congregacionem. et dicat ipe
unde agit. et audiens consilium
suum tractet ap. se et qd conti-
nus iudicavit faciat. Deo aut
omne ad consilium vocat dno in q.
q. sepe in novis dno revelat.
qd melius e. Sic aut dicit
ses consilium tu omni humili-
tatis subiectione ut no p. su-
mant p. tate defende qd ab
visu fuerit si magis in ab-
batu pendeat arbitrio ut qd
salubrius esse iudicavit ei
iuncti obediant. Si sic discipulis
concedat obedire magister iura
et ipm p. iude q. iuste t. d. d. z.
tuta dispone in omnibus q. os
magistera sequitur reglam. neq.
ab ea teme. d. d. m. e. a quo qua-
Nullus in monasterio qm p. tate
cordis voluntate neq. p. sumat
q. ipm tu abbate suo p. tate in q.
aut foris monasterio cont. d. d. d.
si p. p. p. t. e. reglam. discipline
subiaceat. Ipe tam abbas
tu timore dei et obsequio
regle. omnia faciat. sciens se paul-
dubio domini iudicis suis
cassimo iudici deo. rationem
reddidit. Si q. d. d. d. d. d. d. d.
agenda sunt in monasterio. ut h. d. d.
p. m. o. z. t. a. t. u. p. t. a. t. c. o. n. s. i. l. i. o. f. e.

Septu. c. Omnia fac tu consilio et
post factu no penitebis.

Que sunt insecumta bonorum. C. m.

Incipit dnm deum di-
ligere tota corde tota
cia. tota virtute. deinde
proximu tagi seipm. deinde
no occide. no adultere. no
facit furtu. no coarpiat. no
falsu testimoniu dixerit. Ho-
nora omnes hoies. et qd sibi
fieri qd no vult. alii ne faciat
Abnegat semetipm sibi ut
sequatur xpm. Corpus
castigat. delicias no am-
plecti. Jeunium amare. pau-
peres visitare. in dnu vestire
infirmu visitare. mortuu
sepelire. in tribulacione subici-
re. dolente consolari. asili-
antibus se face abem. in ch-
amoi xpi p. p. n. e. q. a. n. o. p.
fice. Iracundie tempus no re-
suare. Dolu in corde no tene-
pate falsa no dare. caritate
no d. d. d. m. q. r. e. no in i. a. d. ne
forte p. m. e. t. Veritate exo-
de et ore p. f. e. r. e. malu q. m. a. l. o.
no redde. Invidia no face
si a facta p. a. a. e. t. s. u. f. f. e. r. e. In-
imicos dilige. maledictos
se no remaledicet si magis
benedicet p. s. e. c. u. t. o. n. e. q. u. i. s. a. a.
sustine. no esse supbu. no
violentu no m. l. a. u. e. d. a. r. e. no
sompnolentu no p. u. g. r. u. no
murmurosu no detractorem
spem sua deo committere.

Homi aliq in se cu viderit do
applicet no sibi. malu vo sep
as fitm suat a sibi reputet
Non iudici time gehema
expauesce. vita eterna omi
conaspiscencia spiali desidare.
mortem cotidie ante oculos
suos suspecta hie. actus vite
sue sim horu custodie. In omi
loco dm se respiciat pexto sue.
Cognitioes malas cordi suo
aduenientes mox ad opm ali
de et seniori spiali pateface
Os suu amalo est pccato elo
qo custodie. mltu loqui no amae.
verba vana. aut aut rursu digna
apta no loqui. rursu mltu aut
ex assu no amae. licores stas
libenter audire orationi fecqnt
inhibere mala sua pccata
cu lacrimis vel gemitu cotidie
motoc d confiteri. Despic mal
decedo emendare. Desidia
carnis e no pfice volutate
ppam odire. pceptis ab
batio in omnibus obedire. Ita
si. ipe alit qd absit agat. me
mor illius dominia pcepti.
Que dicit facta. que aut fa
aut face nolite. No velle dia
sem ante qm sit. si pus esse qd
verius dicatur. pcepta
dei factis cotidie adimplere
castitate amae. nullu odire.
Galu no hie. invidia no ex
erce. contumeliam no amare.
elatione fuge. seniores ven
ari. iuniores dilige. Inopi
amore pimitit orae. cu dis

cordantib ante solis occasu
impate redire. et de dei ma
miqui despere. Ecce hec sut
infirmata art spial que
cu fuerint anobis die noctuq
inestabilite adimpleta. et
indie iudici reo signata.
Illa merces nob adho rebo
pensabit. qm ipe pmissit.
qd oculus no vidit. nec auris
audiuit. nec in cordi hie asid.
que pavit deus hie. qui
diligit eu. Officina vero
vbi hec omia diligen opem
clausula sut monst. Et sta
bilitas into gregatoe.

**De obedientia discipulor qhs
sit Capitulum 107.**

Humilis humilitatis
gradus est obedientia
sine mora. Hec contit
hies qui nich sibi popo carnis
aliquid existimat. ppt fructu
sem qd pessi sunt. seu pter
metu geheme vel glam vite
etne mox ut aliq impatum
amare fuit at si diuinit
impetur mora pati nescit
infaendo. de quibz dno die.
Os auditu auris obediuit
michi. Et qm dicit doctoibz
Qui vos audit me audit
Vgo hm tales relinqntes
statim que sua sut et volutate
ppam deserentes mox opoc
cupat amambz et qd agebat
impetu relinqntes uisimo
obediencie pede iubentis vo
te facti stant. et veluti vno
motu opdata. magistri iussio

et perfecta discipuli opa in uelo
 citate timoris ambe res qmu
 me' citius applicant quibus
 aduata etna gradendi amor
 incumbit. **V**deo angustiam
 uia accipit. **U**nde dicit dicit
 Angusta uia est que ducit ad
 uitam ut no suo arbitrio uiuetes.
 Et desideris suis et uolupta
 ab' obedientis. si ambulantes
 alieno iudicio et impio. **I**ta
 nobis degentes abbatem
 sibi posse desiderant. **S**ine du
 bio huiusmodi illa dicit imitat
 sententia qua dicit **N**o ueni
 facere uoluntate mea. si enim
 qui misit me. **E**t hec ipa
 obedientia tunc acceptabilis
 erit de q' dulcis hominibus. si
 qd iubetur no tepide. no
 tarde. no tepide. aut tu mme
 murio. ut tu responsis nolent
 efficiat. q' obedientia que ma
 ueribus prebet. deo exhibet
 Ipe en dixit. **Q**ui uos aud
 me audit. **E**t tu bono animo
 ad discipulis pberi optet obedi
 entia. q' hylare datore dilig
 deus. **N**o tu malo animo si
 obediat discipulis et no solu
 ore si etia mure de si muna
 uerit. etia si impleat iussioe.
 tam acceptu ca no erit deo.
 qui cor respicit immutat
 et piali facto illam cosit
 quam immo pena muna
 tu mone. si no tu satisfacoe
 emendauit. **D**icitur tate ca
Hanc q' dicit p'p'ia. **U**
Dixi custodiam uias

meas. ut no delinqm in lingua
 mea. **P**osui ora meo custodia.
 obmutui et humiliati sum inuis.
 et filii ab omis. **H**ic dicit
 p'p'ia si ab omis eloquijs p'p'
 tacitate debz m'bum. tui.
 q'nto magis amalis uerbis
 p'p' pena p'iti debz cessari.
Ergo q'ntus debom' et fac
 et edificacomi eloquijs p'p'
 discipulis p'p' tacitate gra
 uitate uera loquedi concedat.
 licencia. q' scripta est **I**nnu
 logo. no effugies p'p'm. **E**t
 alibi. **M**ors et uita in manu
 lingue. **N**o loqui et doc' magi
 stru concedet. tacere et audire
 discipulo conuenit. **E**t ideo si qua
 requirenda sut apore tu or
 humilitate et summa subiectio
 ac uolencia requirentur. ne
 uideat plus loq' qm expedit.
Sanctitates uol uol uerba
 otiosa. et x'p'i monencia. etia
 clausura momb' locis dap
 namq' et ad tale eloqui. disa
 plin ap'ne os no p'mittim q.
De humilitate. **C**ap' vñ
Clamat nob septua d'ima
 fcs dicit. **O**mnis q
 se exaltat humiliabit.
 et q' se humiliat exaltabitur.
Eu ergo hec dicit ostendit
 nob omem exaltacem q'na
 esse subie. qd se caue p'p'ia
 indicat dicens. **D**ne no e
 exaltatu co' meu neq' elati
 sut oculi mei neq' ambula
 ui in magnis neq' amirabi
 sup me. **S**ed quid. **S**i no hu

milit' senecta si exaltam aiaz
mea sic ab lactat' sup matre
sua ita veteribus mariam
mea. Unde fcs si sume hu
militatis uolumq' culm' acti
ge' et ad exaltacoem illa cele
stem ad qm' ppit' uite hum
litate ascendere uolumq' ve
loat' p'uenire actib' meis ascen
dentib'. scala alla erigenda
est que in sompno iacob
appuit' qm' ei descendentes
& ascendentes angeli mon
strabant'. No' aliud sine
dubio descendit ille. et ascen
dit. anob' intelligit' nisi ex
altatione descendere. et humi
litate ascendere. Scala uo' apa
recta. mea uita est in se.
que humiliato corde ad no
ceupit' ad celu'. Sca' em' ad
scale dicim' mem' esse corpa
et aiam in que lata' diuisos
grad' humiliat' et disipline
eudico diuina ascendentes
p'aserunt. **De xij gradib' humiliat'**

ca' om'

Humilis itaq' hu
litate gradus est
si timore dei sibi
ante oculos semper
ponens. obliuio
ne omnino fugiat monach'
et memor semper sit om' q' p'cep
dens ut q'libet contempnentet
dm' p'hemia p'pitis madut
et uita etna que timebas
dm' p'pata a carno suo semp
reuoluat. et custodiat se om
hora apitis et uicinis. id est

cogitacoem h'g'be. oculo' ma
nuu. pedu. col. uoluntatis p'pe
si et desidia carnis amputad
p'stimet. Estmet p' ho' dealo
ad eo semp' respici om' hora
et facta sua om' loco ab asp'iu
diuinitat' corda et ab ang'lis
deo om' hora ramiaari. Et
monstrat nob' hoc p'p'ia ad
incogitacoib' meis ita dm'
semp' esse p'ntem ondit dicit.
Secutus corda & renes
deus. Et uon. Ino. nouit
cogitacoem homi. Et uem dicit.
Intellexisti cogitacoem meas
de longe. Et q' cogitaco' hois
confitebit' tibi. Na' cot' p'lli
atus sit circa cogitacoem suas
p'p'as dicat semp' uolens se
in corde suo. Tunc eto' in ma
culata tu eo si obfuaris me
ab iniquitate onca. Volunta
te uo' p'p'iam ita face' p'hiben
tu dicit scriptura nob'. Et auo
lutatib' tuis aude. Et ad
rogam' dm' in orone cot'
fiat illius uoluntas in nob'.
Et eam' ergo m'ito man
no face' uoluntate. cu' cauem'
illud. qd' dicit sc' scriptura. sit
uie que putantur hoibus
recte. q'ru' fms' cost' ad p'fu
du' inferni demergit. et tu
ita p'cauem' illud. qd' dene
glegentib' dictu' est. Corrup
ti sunt et abhorabiles facti
sunt in uoluptatib' suis. Unde
sides uo' carnis ita nobis
dm' cedam' semp' esse p'nt'
tu dicit p'p'ia. Ino ante te e

omne desiderium meum. Cavendum est
 vero malum desiderium quod moros
 pensum inveniunt delectationis
 porta est. Unde scripta precepit di
 ces. Post calpiscencias
 tuas non eas. Ego si oculi domini
 speculantur bonos et malos.
 et dominus de celo semper respicit
 super filios hominum. ut videat si
 est intelligens. aut respicit dominus.
 et si ab angelis nobis deputat
 cotidie die noctuque dominus factum
 meo opera mea mirantur. Cande
 dum est ego omni hora factus. si
 die in primo propheta. me nos
 declinat in malum. et multi
 les factos. aliquid hora appropiat.
 deus et parando nobis in hoc
 tempore quod pius est. et oppo
 nit nos conuicti in melius.
 ne dicat nobis in futuro. Hec
 fecisti et tacui.

Secundus humilitatis
 gradus est si propter quem
 non amans voluntate desideria
 sua non delectat. implexe si
 vocem illam domini factis in
 tetra dicitur. Non enim facit
 voluntate mea sed eius qui misit
 me. Item dicit scriptura. Volup
 tates habet pena. et necessitas pro
 corona.

Tertius humilitatis
 gradus est. est quod pro dei amore
 omni obedientia se subdat.
 maior imitans dominum. de quo
 dicit apostolus. factus obedire
 usque ad mortem.

Quartus humilitatis
 est si in omni obedientia

divinis et terrenalibus rebus. ut
 etiam quibuslibet interrogatis in
 iurens. tanta constantia paa
 entia amplectatur. et sustinens
 non lassescat. vel distendat di
 cente scriptura. Qui perseveravit
 usque in fine. hic salvus erit.
 Item confortetur cor tuum et
 sustine dominum. Et ostendens
 fidelium pro domino omnia etiam
 torcularia sustinere debere. dicit
 persona sufferentium. Prop
 ter morte afflicti tota die.
 estimati sumus ut omnes occi
 siomus. Et sancti de spe re
 verbatoms divine. subpau
 gaudentes et dicitur. Et in hinc
 omnibus superamus propter eum qui
 dilexit nos. Et item alio lo
 co scriptura. Probasti nos
 inquit deus. igne nos exami
 nasti. sicut examinat argentum
 in fornace. et in laqueum pro
 posuisti. et in laqueos in dorso meo.
 Et ut dicitur subpore debere
 nos esse subsequi dicitur.
 Imposuisti hores super capita mea.
 Et preceptum domini in adversis
 et in inveniis. pro paciencia
 adimplentes. qui passi
 in iniqua proberit et alia.
 Insuper tunc. dimittit
 et pallium. In garrati in lixerum
 vadit et duo. cum paulo apostolo
 falsos apostolos factos sustinent
 et maledicentes se. benedi
 cunt.

Quintus humilitatis
 gradus est si omnes cogi
 tationes malas. cordi suo adue

entes. et mala a se absconfe
amissi. plimile confessione
abbate no celauerit sui. **R**o-
tatur nos de hac re septua di-
cent. **R**eucla dno cora tua. et
spa meu. **E**t item dicit. **C**onfi-
temi dno quo bonus. quo miseri-
coria eius. **E**t **I**saia ppheta. **D**e-
lectu meu cognitu tibi feci. et
iniusticias meas no opui.
Dixi pnucaabo aduersum me
iniusticias meas dno. et tu
remisisti impietate cordis mei.

Sextus humilitatis gradus.
Si omnivoluntate col ex-
timitate contentus sit monachus.
et ad omnia q sibi iniunguntur
velud opaciu malu se iudicat.
et indigni. dicens sibi tu.
ppheta. **A**dmirabili redactus
su et nesciui. ut iumentu factu
su ap te. et ego semp tetu.

Septimo humilitatis gradus
est. si omnibose miserioz
et uilioru no solu sua ligba
pnucaet. si etia minimo cordis
cedat affectu. humiliatus se i-
dicens tu ppheta. **E**go aut su u-
mis. et no homo. obprobriu hom
et abiectio plebis. exaltatus
su et humiliatus. et confusus.
Et item. **S**omni michi qd
humiliasti me cor dista man-
data tua.

Octauus humilitatis gradus
est. si omni agat monachus.
nisi qd communis monastii regula.
et maioru cohabitantiu exempla.

Nonus humilitatis gradus

est. si ligba ad loqund. phibeat
monachus. et tacite mitate
habens. cosq admittit rogationem
no loquat. monite scriptura.
Quia in mililoquo no effugiet
pctm. **E**t qd vix ligbosus no
dignatur sup team.

Decimus humilitatis gradus
est. si no sit facilis ac pmo
mrisu. qd scriptu est. **S**tultus
mrisu exultat coram suam.

Undecimus humilitatis gradus
est. si tu loquit monachus.
leniter et sine risu humiliat
et tu grauitate. col pauca uia
et rationabilia loquatur. et
no sit itamos. muoce. sic scriptu
est. **S**apientis uerbis inno-
testat pauca.

Dodecimus humilitatis gradus
est. si no solu corde monachus
si etia ipso corpe humilitate
condentibus se semp iudicat. uide
mope. moratorio. pmonstio.
piberto. pnuca. magis. ut
ubiq; sedens. ambulans.
ut stans. indomato sic semp ca-
pite. despons mterora aspectibus.
reui se omi ho depectis suis.
existimans. ia se exando iu-
dicio dei reputat existimet.
dicens sibi in corde suo semp
illud. qd publicanus ille ewa-
gelicus. supis in terram oculis.
dixit. **N**one no su dignus
ego pator. leuare oculos meos
ad celu. **E**t item tu ppheta. **I**ncu-
natus su et humiliatus. cosq quaq.
Ecto hinc humilitatis gradus
qscrisis monachus. moro adu-

tate dei pueri illa. que pfecta
 foras amittit timorem. p qm
 conuersa q prius no sine formi
 dne obsuabat. absq collo laboe
 velud matulie q totosue die in
 apriet custodie. no ra timore
 getheme si amore xpi. et rosue
 audie ipa bona. et delectatione
 otutu. que dnica in opario
 suo mudo. auicis et pccis spu
 sto dignabit demonstrare.

De officio diuino noctibus

omni

H yemis tempe idest ablis
 nouembribz usqz in pascha.
 iuxta consuetudinem ca
 tomis. octaua hora noctis sur
 gendu est. ut modice ampliqz
 demedia nocte. pausent et ra
 digesti surgant. Quod vobis
 vestat post vigiliis ascribus
 qui psalterii col leoni indiget
 medicom mseruiantur. Apa
 stha aut vsqz ad supdictas pas
 nouembreis sic temperat ho
 vigiliis agenda. cor. paruisio
 interuallo quo fcs ad natiua
 nate exeat. custodito mox ma
 tutim qui incipiente luce age
 di sunt subsequantur. **Quanti
 psim dicandi sunt noctis hols**

x.

H yemis tempe supscipto
 pmissio impunitis coactu
 Deus in adiutoriu meu
 mtende et gla. mscib dicit
 textio est. dne labia mea ap
 res. et os meu amicaabit lau
 dem tua cui sub iugendo eius
 psimus et gla. Post huc psim
 nonagesimo qrtus. vante ex
 ultema duo cu antiph. aut

coete decantand. Inde subsequitur
 ambrosianus omnia. dante sex
 psim cu antiph. Quibus dicit.
 dicto versu. Indicat abbas. et
 sedenabz omibz instapme. le
 gant crassim ascribus in codice
 sup analogu tres laones. Ine
 quas tera responsia cantat.
 Quo tnsoria sine gla dicant
 post tertia co leone. qui cant
 dicat glam. Qua du incipit
 cantor dicit mox omibz sedilibz
 suis surgant. ob honore x re
 uerencia sce trinitat. Codices
 aut legant in vigiliis. diuine
 auctoritat tam. vctis testamti
 qm noui. si et expositioes eoz.
 que anoiatissime et ortho. d. p. is
 catholociqz patribz facte sunt.

Post has co tres laones.
 cu ansoris suis. sequantur reliqz
 sex psim. cu alla canendi. p qz
 hos lco apli sequat memor
 recitanda versus et supplicaco
 letanie. idest. Eriels. et
 sic finant vigilie noctuene.

Qualiter estatis tpe agat noctina

x.

H yemis aut vsqz ad pascha
 et pascha nouembreis. omis
 ut supradictum e psmodie
 qntitas tenent. excepto qd laoes
 in codice ppt biuitate noctiu mi
 nime legant. si p pps caribus lco
 mbz vna deueti testamto. me
 moret dicat. qm breue respn
 ssm subsequat. Et reliqua
 omnia ut dictu est impleantur.
 ade ut m qm minus aduodea
 psimoz qntitate ad vigiliis.
 noctuenas dicat. exceptis

tertio et nonagesimo quarto psalmo
**Qualiter dominicus diebus
vigilie agantur.**

xxij.

Dominico die tempus
fregat aduicilia.
In quibus vigiliis tene
antur mensura ad est modu
latis ut supra disposuimus
psalms. et versu residenti
tutis. dispoita et per mem
in subcellis legatur in codice
ut sup diximus quatuor leones
in consensu suis. ubi in mpto
consensio dicat accendat gla. Quia
in map. mox omis in viden
aa surgant. Post quas leones
sequitur ex ordine alii sex psalmi
in antiph. sic anteriores et
versus. Post quos in le
gant alie quatuor leones. in
consensu suis. ordine quo sup.
Post quas dicantur tria can
tica psaltari. que insaturit
abbas. Que tertia psallant.
Dicto etiam versu et benedicente
abbate. legatur alie quatuor
leones. de nouo testamento ordine
quo sup. Post quatuor in
senti incipiat abbas in
Te deum laudamus. Quo predicto
legat abbas leone de vigilia
in honore et memore sanctorum
omnium. Quia pleita cendat
omnis amen. et subsequantur mox
abbas in Te deus laus. et
data benedice. incipiat matu
tinos. Qui ordo vigiliarum
omni tpe tam estat. qm hie

mis egle in die imico teneat.
nisi forte qd tardus surgat.
aliqui de comibus becuandis
aut respnsoris qd tam omo
caueatur ne pueniat. Post
contigit digne inde fatissat
deo in oratoid. p au. euenit
neglectu. **Qualiter matutinos
sollempnitas agatur. xij.**

LMatutinis imico die
in pmo dicat sexage
simus septus psalmus sine
antipha. in directu. post que
dicantur quinquagesimus in alla.
Post que dicatur centesimus
septimus decimus et sexagesimo
septus. inde benedice et laude.
Ito de apocalyp. una excedit
et respnsoriu et ambrosiano
versus. cantica de vigilia.
letania. et completu est.
**Qualiter priuatis diebus ma
tutinis agantur. xiii.**

Diebus aut priuatis ma
tutinos sollempnitas ita
agatur. id est sexagesimus
septus psalmus. dicatur sine
antipha. subtrahendo modice.
sic in dmicia ut omis occurrunt
ad quinquagesimus qui in antipha
dicat. Post que alii duo psalmi
dicantur sicut in consuetudine. id est
secunda fida quinquagesimo septus.
Tercia fida quadagesimo septus.
et quinquagesimo septus. Quarta fida
sexagesimo septus. et sexa
gesimo septus. Quinta fida octo
gesimo septus. et octogesimo
nono. Sexta fida. septuagesimo

quibus et nonagesimo primo.
 Sabbato aut centesimo quod
 gesimo secundo et cantu de
 quibus dicitur in duas ylas. Na
 atis diebus cantu omni quod die
 suo expletur sicut psallit ecclia
 romana dicitur. Post hec
 sequantur laudes. Deinde lectio
 una apostoli memorit creatada
 respiciendi. Ambrosiano
 cantu de exilio. letania et
 completorium. Plane agenda
 matutina vel vespertina non in
 secat aliqnd nisi in ultimo or
 dine oratio dnica. omnibus au
 dientibus dicatur apote. pro
 scandaloso homines. que oriri
 solent. ut conenti p pui ore
 nis sponsorem. qua dicitur di
 mite nos sic et nos dimitti
 puerent se ab huius mori. vno.
 Ceteris vero agendis vltima
 pars eius orationis dicatur
 ut ab omnibus recitetur. si liba
 nos amalo. *Quia in natu
 liois scilicet vigilia agantur*

xv

In festiuitatibus
 vel omnibus sollempnia
 tibus sic dicitur dnico
 die agenda ita agantur. excepto
 quod psalmi aut antiphona vel laudes
 ad ipm die p m e u s dicatur.
 modus aut sup scriptus teneat.

Quibus quibus alla dicatur

xvi

Apostolica cosp ad pen
 tecostorum sine intermissione
 dicat alla tam in psalmis
 quoniam omnibus. Apote roste

aut usque in cap quadagesime vobis
 noctibus in sex postteribus psalmis.
 in adnoturnas dicat. *Omni
 vero dnica est quadagesima.
 cantica matutina. prima. tertia.
 sexta. nona. cu alla dicantur.
 vespertina ad antiphona. Vesp
 seria vero in quibus dicatur cu alla.
 nisi apostolica cosp ad pentecost.*
Qualiter dnica opa predicantur

xvii

Vt aut psalmi sepaes in
 die laudem dicitur tibi.
 Qui septenario sepaes
 omnes. antiphona sic implebitur. si
 matutina. prime. tertia. sexta.
 nona. vespere. completorium. te
 pe me puituris officia psal
 tuam. quia de hinc dnico hoie
 die psalmi. Sepaes in die lau
 dem dicitur tibi. Na denotins
 vigiliis. idem psalmi ait.
 media nocte surgens ad
 ficend tibi. Ergo hinc tempore
 referamus laudes creatori
 meo sup iudicia iusticie sue.
 id est matutina. prima. tertia.
 sexta. nona. completorium. et
 nocte surgam ad glorificand ei.
*Canta psalmi pces horas di
 cendi sunt.*

xviii

Iam denotins vel matu
 tins digessimo ordiem
 psalmi die nio desquibus
 horis videamus. Prima hora
 dicatur psalmi tres singularim.
 et non sicut una yla. vms a d
 hore. post vsu. deus in aduicium
 meum intende. antequam psalmi

incipiant. Post completionem
 vero psalmorum recitatur lectio
 una. versus et breuile sonus
 et missa sunt. Tercia vero septima
 et nona. item eo ordine cele-
 bratur oratio. *Psalmus ym-*
carus horarum tertiis psalmi lectio
et versus. Breuile sonus et missa
sunt. Si maior congregatio
fuerit cum antiphona. si vero minus
inductu psallat. Septima
autem maxima quatuor psalmis
cum antiphona terminetur. Post quos
psalmos lectio recitanda est. inde
responsorium. Ambrosianus versus
canticum de ewglio letania. et
ordo dominica. et fiant missae. Com-
pletum autem tertium psalmorum decem
terminetur. Qui psalmi directanei
sine antiphona dicendi sunt. quos
ymus eundem horam lectio prima
versus. Breuile sonus. breuile et
missa fiant. Duo ordine ipsi
psalmi dicendi sunt.

xix

Lippime semper diuinitis
 horis dicitur versus
 deus in adiutorium meum
 intende. *Deinde ad adiutorium meum*
festina. et gloria. inde ymus unus
cuius horae. Deinde prima hora.
dominica dicenda. quae capitula.
psalmi centesimi octadecimi. re-
liquis vero horis. id est tertia septima
et nona. terna capitula super
septem psalmi centesimi octadecimi
dicantur. Ad prima autem sede
fiat dicantur tres psalmi. id est pri-
mus secundus. et septimus. et ita
psalmos dies ad prima versus ad

dominicam dicitur per diem tertiis
 psalmi versus ad nonum decimum psalmi
 ita sane. ut nonus psalmus et
 septimus decimus praecurrant ambi-
 nas gloriis. et sic fiat ut adui-
 gurias. dominica semper auicentimo
 incipiat. *Ad tertia vero septima*
nona. sede ferre. noue capi-
tula que residua sunt decem et octo
decimo psalmi ipsa terna per
capitula horas dicantur. Ex quo
ex quo psalmi centesimo octadecimo
duobus diebus. id est dominica
et secunda. tertia. quarta. ad tertia.
septima. et nona. psallantur
tertiis psalmi auicentimo nono
decimo versus. ad centesimum. vice-
simi septimum. ad centesimum. noue-
simi. quos psalmi semper versus. addi-
cam. per capitulo horas. ita. repe-
tatur ymnorum. mutalominis
lectio. et versus. dispositio
uniformi. aliter diebus. sua-
ta. et ita. semper. dominica. auic-
centesimo octadecimo incipiet.

Vespera autem cotidie quatuor psalmorum
 modulacione cantantur.
 Qui psalmi incipiuntur auicentimo
 nono versus. ad centesimum. quinquagesimo
 simi septimum. exceptis hiis qui
 inducentis horis. quos sequuntur
 sunt. ad centesimo septimo
 decimo versus. ad centesimum. centesimum
 septimum. et centesimo. centesimo. tunc
 et centesimo. quadragesimo. secundo.
 Reliqui omnes in vespera dicendi sunt.
 Et quia minus videtur tres psalmi
 ideo diuinitis sunt quoniam super
 septem forcores inueniuntur. id est

centesimo octavo et
 centesimo quadagesimo et
 centesimo quadagesimo quarto.
 Centesimo septimo decimo
 quia unus est tu centesimo quinto
 decimo coniugatur. Digesto ergo or
 dine psalmodiarum vestimentorum
 lina ad liones responsoria.
 vniuersi psalmodiarum cantica. sicut
 super taxam implentur.
 Ad completorium vero idem psalmum
 repetant cotidie. id est quatuor
 nonagesimo et centesimo
 tricesimo tertio.

Dispositio ordinis psalmodiarum
 diuine reliqui omni psalmum
 qui superius equaliter diuidatur
 in septem nocturnis vigiliis per
 uento scilicet quod me eos per huiusmodi
 sunt psalmos. et duodecim prima
 quinquaginta constituit nocturnis. hoc
 papae monentes. ut scilicet
 forte hec distributio psalmodiarum
 displicuerit ordinem si melius
 aliter iudicauerit deus omnimodis
 ad attendat. ut omni ebdomada
 da psalmodiarum centum
 tu quinquaginta psalmodiarum psallat.
 et omni die semper accipite re
 petat ad vigiliis. quia in eorum
 deuotione sue fructu ostendit
 monachi qui minus psalmodiarum tu
 tantis consuetudinibus psalmodiarum
 trinae circuli psallunt. In le
 gamus quonda scilicet presbiteros
 vno die hoc studium implent
 se quod nos tepidi vltima septima
 na integra psoluant. **De disa**

plima psallendi.
Verum credimus diuina esse
 pna et oculos dei mor
 loo speculari. bonos a ma
 los. maxime tam hoc sine aliquo
 dubitatione credamus. cum ad opus
 diuini assistamus. Ideo semper
 memores sumus quod cum propheta
 fuisse deo intimo. Et uero psal
 lite sapienter. Et in conspectu
 anistorum psalla tibi. Ego con
 sideremus quale opteat in co
 spitu diuinitatis. et anistorum eius
 esse et sic sciamus ad psallendum
 ut mens nostra concordet voci
 eius. **De uerecacia orationis**

.xx.

Si autem hominibus potentibus
 volumus aliquid suggerere.
 non presumamus nisi cum hu
 militate et reuerentia quoniam magis
 deo de omnibus cum omni humi
 litate et puritate deuotione sup
 plicandi est. Et non in multiloquio
 sed in puritate cordis. et con
 punctione lacrimarum. nos exau
 diat sciamus. Et ideo breuis
 debet esse et pura oratio.
 nisi forte ex affectu in forma
 tonis diuine gratie perturbatione.
 Inuenerit tamen omnino breuior
 oratio et facta signo apertis omni
 piter surgant. **De decanis**
monasterii quales debeat esse

.xxv.

.xxii.

Si maior fuerit congregatio.
 eligantur decem scilicet boni
 deestimonis. et sic con
 sacentis et constituentur decem
 qui sollicitudinem gerant super
 decimas. Quas in omnibus

scdm mandata dei et precepta ab
batus sui. Qui decem tales
eligantur in quibus abbas se
parvus putat onera sua. Et
non eligantur per ordinem si scdm
vite meritum et sapientie doctri-
nam. **XXIII** Si quis ex eis aliqua
forte in status supbia repto
fuerit reprehensibilis. correptus
aut semel et iterum atque tertio
si emendare noluerit. deiciatur
et alio loco eius qui dignus
est subrogetur. Et de precepto
eo eadem constitutum. **Quo-
modo dormiant monachi**

XXIII

Singuli per singulos lectos
dormiant lectissima
per modum consuetudinis. scdm
dispositionem abbatis sui acci-
piant. Si potest fieri omnes
in uno loco dormiant. Si autem
multitudo non sunt dormiant
vitem cum senioribus qui super
eos solliciti sunt paucis. Can-
dela vigili in eadem cella arde-
at usque mane. Vestimenta dor-
mant et cincti tunicis
ac fimbriis. et calcillos suos
ad latus suum non habeat. In
dormiunt. ne forte presumpti-
voluerint dormire. et ut pati-
sunt monachi semper. et factis
signis absque mora surgentes
festinent in iure se pervenire
ad opus dei. cum omni tamen
gravitate et modestia. **Abbe-
scentes. ut scilicet in iure se non
habeat lectos. si mixti cum se-**

moribus. **Surgentes vero ad
opus dei in iure se modeste
collocentur. propter somnolen-
torum excusationes. De exco-
municacione culpaz.**

Siquis se contumax aut
inobediens aut superbus
aut invidiosus. vel mali-
quo contrarius existens. se
regule et preceptis seniorum suorum
contemptor. reprobus fuerit. hic
scdm domini mei preceptum admone-
atur semel et secundo. secunde autem
moribus suis. Si non emen-
daverit. oburgetur publice coram
omnibus. Si vero neque sic correptus
si intelligit qualis poena sit ex-
communicacioni subiacet. Si autem
impudens est. vindicte corporali
subdatur. **Qualis debeat esse
modus excommunicacionis.** **XXV.**

Sicuti modum culpe exco-
municacionis vel discipline
debet extendi mensura.
Qui culpaz per modum in ab-
bas pendet iudicio. Si quis
tamen se in levioribus culpis
invenitur. amens se participacione
pnetur. Quasi autem amens se
confesso. ista erit ratio. ut in
oratorio psalmum. aut antiphnam
non imponat. neque lectionem
recitet. usque ad satisfactionem. Re-
fectionem autem sibi pro seipso re-
fectionem solus accipiat. ut si
vbi gratia. scilicet reficiat septem
horarum se nona. si scilicet nona.

Ille vespa. cosq. diu satisfactoe
congelata. rema. consequatus.

De minoribus culpis

xxvi

Item se qui grauioris
culpe noua tenet suspe
ditur amensu simul et ab
oratorid. nullus ei sum in ullo
conuictio. consoreo. neq. incol
loq. solus sit adopus sibi in
uictu. p. s. t. o. n. s. m. p. e. t. o. r. i. a. e.
luctu. saens alla. terribilon
apli. sententia. d. o. e. n. t. i. s. . t. r. a.
ditu. eiusmodi. hominem. sacra
ne. m. i. t. t. e. t. u. a. c. e. m. i. s. . c. o. t. s. p. e.
saluus sit. in die. d. n. . t. i. b. i. a. u. t.
refectonem. solus. p. a. p. i. a. t. m.
sine. u. l. h. o. r. a. q. p. r. e. e. n. d. i. t. a. b.
bas. e. i. c. o. p. e. t. e. . n. e. c. a. q. u. o. q. m.
b. n. d. i. c. a. t. t. r. a. n. s. e. r. u. n. t. e. n. e. c. i. b. z.
qui. e. i. d. a. t. u. r. **S. h. n. s. q. s. i. n. e.**
i. u. s. s. i. o. n. e. u. i. g. u. r. e. c. o. m. m. u. n. i. c. a. t. f.

xxvii

Siquis se psumpserit
sine iussione abbatis
sua excommunicato quolibz
modo se uigilare aut loqui cu eo
vel mandatu ei d. n. e. g. e. s. i. m. l. e. z.
p. r. e. n. a. t. e. x. c. o. m. m. u. n. i. c. a. t. i. o. n. i. s. u. n.
d. i. c. t. a. **Qualis debeat abbas**

xxviii

Sollicitus esse circa excommunicatos
omni sollicitudine anam
abbas gerat circa de
linquentes. q. n. o. e.
opus sanis. medicis. s. i. m. a.
le. habentibz. Et id. u. i. d. e. b. e. t.
et. o. m. n. i. m. o. d. o. u. t. s. a. p. i. e. n. s. m. e.
d. i. a. u. s. i. n. m. i. t. t. e. q. u. a. s. i. o. c. u. l. o. s.
c. o. n. s. o. l. a. t. o. e. s. s. e. m. p. e. t. a. s. . i. d. e. s. t.

seniores sapientes frs. qui q
peccato consolentur seon fluctu
ante. et puocent eu ad humilitat
satisfactonem. et consolentur eu
ne habundana ori tristitia
absorbeat. si sicut ait idem
apls. Confirmet in eo caritas
et oret pro abomibz. mag
nope on debz sollicitudinem
gerere abbas. et omi sagacita
te et industria curare ne aliq
deuilibz sibi credas pdat. No
uerit em se infirmus cura
suscepisse. et no sup sanas
bram. et metuat ipse co
minacionem p que dicit d. n. s.
Q. d. c. a. s. s. u. u. i. d. e. b. a. t. a. s. s. u. m. e.
b. a. t. . e. t. q. d. d. e. b. i. l. e. e. r. a. t. p. r. a. e.
b. a. t. . E. t. p. a. s. t. o. r. i. s. b. o. m. i. p. i. u.
o. m. i. t. t. e. n. t. u. r. p. o. e. m. p. l. i. q. r. e. l. i. c. i. t. i. s.
n. o. n. a. g. i. n. t. a. n. o. u. e. o. m. b. u. s. i. n.
m. e. n. t. i. b. u. s. . a. b. i. n. t. c. o. n. a. o. n. e. q. u. e.
e. c. c. r. a. u. i. t. q. u. e. r. e. . E. u. o. i. n. f. i. r. m.
t. a. t. i. o. n. t. a. n. t. u. o. p. a. s. s. i. s. e. s. t. . u. t.
e. a. m. i. n. s. a. c. i. s. h. u. m. e. r. i. s. s. u. o.
d. i. g. n. a. r. e. t. u. r. i. m. p. o. n. e. . e. t. s. i. c.
e. x. p. o. r. t. a. e. a. d. p. r. e. s. e. . S. i. d. e. b. e. a. t.
u. t. e. x. r. e. c. i. p. i. f. e. s. e. x. c. u. t. i. s. d. o. n. o. n. y. h. o.

xxix

Siquis se fecerit correptus
pqualibz culpa. si etia
excommunicatus no em dauit.
actior ei accedat correpto. id e
ut uerbeni uindicta. me u p
cedat. Q. d. s. i. n. e. c. a. t. a. c. o. r. r. e. p. t. i. t.
aut forte qd absit. in supbia. elatq.
etia defende. uoluerit opa sua
tue abbas faciat. qd sapies

8
no

¶ Homo bonus sup datus op
 tim. Oia que ei minorit
 abbas. ipa habeat sub aua
 sua aqubz ei phibuerit no
 psumat. **R**ibus constituam
 amona sine aliq afo vel onod
 offat. ut no scandalizentur.
 memor dnm eloqui. quid
 mereat qui scandalizauit v
 ni depusillis. **S**i cōgato
 maior fuit. solacia ei dentur
 aqbus adiuto sit. et tpe eq
 aio impleat officiu sibi con
 missu. **H**oris cōpetentibz
 dentur que danda sut. et peti
 tur que petenda sut. ut nemo
 p̄turbeat. neqz contristetur.
 in dno dei. **De ferreantia**

xxxiii **De rebus monasterij**

Manferantia col ve
 sabus. seu qbuslibz re
 bus. p̄uideat abbas. **f**es. de p̄
 vita et moribus p̄at. sicut
 eis singula vte vale iudicium
 consignet. custodienda. atqz re
 colligenda. **E**o quibz abbas
 breue teneat. ut dū sibi ipa
 assignata. viciissim fcs succē
 dūt. sciat q̄ dicat. aut q̄ re
 apit. **S**i quis aut̄ sordide aut
 negliget̄. abbas monst̄i. t̄ac
 tauerit. correpiat̄. **S**i no
 emendante. discipline. reglari
 subiaceat. **S**iqz debeat monachz
 prop̄u h̄re

xxxiiii **De rebus monasterij**

Recapue hoc viciu ra
 dicitur computand. e.
 demonst̄id. ne quis p̄

sumat. aliqz dūre. aut accipe sine
 lussione abbat. neqz aliqd h̄re
 q̄u. nullam omo rem. neqz codi
 con. neqz tabulas. neqz grafu.
 si ondy omo. quippe quibz. nec
 corpa sua. nec volutate. h̄z
 h̄re. n̄p̄a potestate. **O**mo vō
 necessaria. ap̄re sp̄are. mōst̄id.
 nec q̄qm liceat h̄re. qd abbas
 no dederit. aut p̄miserit. om̄qz
 om̄bus. sint om̄ia. ut s̄pt̄id
 est. exort̄ illis. om̄ia om̄ia n̄
 quisqm̄. suū. aliqz. suū. dicat
 vel p̄sumat. **Q**d si quisqz. h̄re
 necessario. vico. dephensus
 fuit. delectat̄. admonetur
 semel. et im̄. **S**i no em̄da
 uerit. correpciō. subiaceat.
Si om̄s. eq̄l̄e. debeant. neces
 saria. accipe.

Sicut s̄pt̄id. e. dūdebat
 singl̄e. p̄ut. cuiqz. opus
 erat. **V**bi no dicimus
 cot. p̄sonaz. qd absit. accep̄o
 sic. s̄. infirmitati. cofidit̄. ut
 si quis. minz. indigz. agat. dō
 gras. et no. constet̄. **Q**ui vō
 plus. indigz. h̄re. p̄m
 firmitate. no. extollat̄. p̄m̄ia.
 et ita. om̄a. mebra. erūt. pace.
Inter. om̄a. ne. m̄uicacō. ma
 li. p̄qualit̄. causa. maliquo
 q̄licūqz. verbo. vel. significacō. ne
 app̄eat. **S**i quis. dephensus
 fuit. d̄st̄icō. d̄st̄icō. d̄st̄icō. subdit̄.

De septimanae rebus

Haberes sibi. m̄uicacō. s̄m̄ia.
 et nullus. exauct̄. acc̄o.
 q̄ne. officio. nisi. aut. eq̄tudo.
 aut. m̄causa. grauis. valicat̄.

xxxv

xxxvi

no

quis occupat fuerit qz inde maior
merces acquirant. Inbeallibus
aut parerone sollacia et no
cu trasacia hoc faciat. si habeat
omne sollacia solum modum cogga
tionis aut postione loci. Si ma
ior sint coggaatio. ceterarum
causarum acqna. ut si qui
ut diximus maioribus utilitatibus
occupant ceteri sibi subcaritate
mutem fiant. Egrediens
desepimana sabbato mundicia
faciat. Interea cu quibus sibi fecerit
manus aut pedes terunt lauet.
Pedes vero tam ipse qui egre
ditur. qz ille qui introitus
omnibus lauent. Vasa ministrum
sui munda et sana ceterarum
suo consignet. Qui ceterarum
cum introitus consignet. ut sciat
quid dat. aut quid recipit. Sep
timanarum aut tunc una hora
refectio accipiat sup statuta
comona singulos sibi liberos.
et pane tot hora refectio
sine imitacione et gni labore.
fiant sicut suis. Indiebus
tam sollempnibus usqz admissam
sustineat. Intercantus et exentes
ebdomodan moratorum mor
matias finit. Interea omni ge
nibus proluant postulantes
ipse orare. Egrediens aut desep
timana dicat huc versum.
Benedictus es Ine deus qui ad
uiuisti me et consolatus es me.
Quo dato tunc accepta benedictio.
egrediens subsequat ingre

diens et dicat. Deus in adiutorium
meum intende. Ine ad adunam
mofestina. Et hoc idem tunc de
petatur ab omnibus et accepta ben
dico ingrediat. **De infirmis
fratribus diligendis**

Infirmorum cura ante omnia
et sup omnia ad habenda e
est sicut reuera opoita eis
suam qz ipse dixit. Infirmus
fui et visitastis me. et qd feci
facite omni dehis minimis meis.
amichi fecistis. Et et ipse infir
mi consideret in honore dei.
sibi sumi et no supfluitate sua
conceissent fecerit suos. suientes
sibi. Qui tam patienter portadi
sunt qz de talibus copiosior m
ces accipitur. Ego cura max
ima sit abbati. ne aliqui negle
gentia parantur. Quibus sabb
infirmis sit cella sup se depu
tata. et seruitio timens. Ina
diligent ac sollicitus. Balne
arum usus infirmis quocumqz ex
pedire offeratur. sicut aut et
maxime iuuenibus tardius conce
datur. Et et carniu usqz infir
mis omni et debilibus proparacione
concedat. ac ubi meliorati sunt.
accumbent more solito omne absta
neat. Cura aut maxiaz heat
abbas. ne accleratio aut ser
uitio neglegatur infirmis.
qz ad ipm respicit. qz qui ad sa
plis delinquitur. **Desembat
in sanabus**

Ant ipa nata luana ara
hatur admiam. m hys eta

xxvii

xxviii

169

libus semu videlicet qz infantu totu
 et esse auctoritas eis pspiciat. Con
 siderare semp et meo mbeallitas
 et nullatenus eis districto regule
 teneatur mahimis si sit meis.
 pia confidat. et puenat horas
 canonicas. **De ebdomadario lectore**

xxvii **P**er his semu edonau las dec
 no debz nec fortuitu qz aucti
 puerit codice lege audeat
 ibi si lecturus tota ebdomada
 dicitur ingredi. Qui ingredi
 ens post missas et gmuntem
 petat ab omibz qz p se orat ut au
 tas ab ipso deus spm elacome
 Et dicat hie sps matoro
 tecto ab omibz. ipso tam man
 ente. Ine labia mea apies et
 os meū annuaabit laudem tuā
 Et sic accepta bndtos ingredia
 tur ad legend. **Enimqz** fiat sile
 cū ad mensam cot nullus mu
 sitaco vel vox nisi solus leges
 audatur. **Que** vō necessaria
 sunt comedonabz et biventibus
 se sibi crassim ministrant sic
 ut nullus indigeat aliqz petere
 Si qz tam opz fuit somitu autiqz
 signi. potius patat. qz voce nec
 psamaciabi aliqz de pa lone
 aut aliude qz qm inquire. ne det
 occasio. nisi forte por p edificaco
 voluerit aliqz breuit die. se aut
 lector ebdomada acapiat imp
 tu p usqm onapiat lege ppter
 gmuntem stam et ne forte que
 se et reumu sustine. **Postea**
 aut tu coque ebdomadario et
 pventoribus reficiat. **fructus**
 aut no pcedem legone aut a

tent si qui edificent audiet
Demensura tibi

Difficē adimo adrefecoz
 cotidiana tā septe qm
 nonne omibus mensis.
 cotta duo pulmentaria. ppter
 ducesoz infirmitates. ut
 forte qui ex uno no potuerit
 de valio reficere. **De**go duo
 pulmentaria cotta seibus oibz
 sufficiat et si fuerint unde po
 ma aut nascencia legumina
 addat et tū p. amia libra
 una ppena sufficiat. mdie sue
 una sit refecoz. sine pndn.
 cone. **Ad** si conatua sunt de
 cad. libra tū ps acellario
 reficere reddenda conaturis.
Ad si labor forte factus fuerit
 maior in arbitrio et ptae abbat
 sit si expediat aliqz auge re
 mota potibus carpuia cot
 miqui surcipiat monacho
 indigere. qz mō sic tota rui
 e homi ppiano. quomo epula
 se aut dno m. **videte** ne gnet
 corda vta oncapulan. **Pue**
 ris vō minoris etatis no cad
 suet qntitas. si mmo qm ma
 ioribus suata onombz pa
 tate **Carniu** vō quadrupes
 smmodo ab omibz abstineat
 gmesio ppter omo debiles
 et egrotos. **Demensura puz**

Ulupuz puz hz dnu qd
 Alius sic. alius vō sit
 Et pro ai aliqz scarpulo
 fiate arid mensura victus alior

xl.

nota

carner

xl.

constant tamen infirmorum
siderantes omnibellitate reddimus
omnia vni p singulos sufficit
p diem. Quibus aut donat de
collantia abstinentie ppam se
habituos mercedem faciant.
Quod si aut loci necessitas
aut labor aut arbor estatis a
plius poposuerit. maribus
poris consistat considerans
motibus ne subrepat face
tas aut ebrietas. ha legamq
vini modorum omo no esse
Et qz mris temporibus ad ma
nactis. psuaderi no potest
siles ut hoc consenciamq ut
no usq ad facietate bibamq
si paus. qz vni apostatae
faat caa sapientes. Vbi aut
necessitas loci poposat vbi
nec sup septa mensura iuere
possit. si mlti minus aut ex
toto mris bndicant dm qui ibi
habitant et no ommient. Hoc
ante oia admonentur ut
absqz mmaoibus sint. **Quibus**
horis optet reficere fcs.

xliii

His pascha usq ad pen
tescosten. ad sexta refi
ciant fcs et ad seiam
cenant. A pentecoste aut
tota tota estate si labores ager
no habent modum aut mmetas
estatis no parebat. Cetera
septa fia ieiunet usq ad nona
Reliquis diebus ad sexta pn
deant. Quod pndiu septe si opa
magis habuerint aut estat
feruor mmi fuerit totmud

erit et in abbatis sic pudentia
et sic oia compet atqz disponat
qz et aie saluore et qz facit
fcs absqz vlla mmaone faat.
Abidibus aut septombis usq ad
caput qdragesime ad nona semp
reficiat. Abidibus vdo quadrage
sime usq ad pascha ad uespam re
ficiant. Ipa aut vespas sic agat
ut lum lucne no mdegeat fcs
reficiat. si luce adhuc diei dia
osuntur. Et qz omni tpe sine tunc
sue refectiois hora. sic temper
ut ai luce fiant oia. **Ut post**
completorium nemo loqatur.

Quam tempe silencium debet
stare monachi maxime cum
nocturnis horis. Et ideo
omni tempe sine ieiunio sine pndiu.
si tempus fuit pndiu. onox ut
surrexerint acena. sed eant ois
in vno loco. et legat vni col
laciones. ut curas prem. aut
certe aliq. qz edificet audietas.
no aut epistolarum aut regu. qz
infirmis mltisqz no erit otile.
illa hora hanc septima audire.
Aliis vdo horis legant. Si aut
ieiunio dies fuerint dicta ve
spa pno mteruallo mox acci
dant ad lionem collacomm ut
diximq. et lectis qzior aut qnz
folis. ut qntu hora pmitte.
omibz on vni qanrenabz pnt
mora lauis. Si quis forte in
assignato sibi comisso fuit occupat
occurrit. Omo ergo on vni po
firi compleant et exentes acople
coris nulla sit licentia domo

xliii

cuqm loq aliq **Ad** si muonatus fuit
 quibz preuaricati hac caatu mitat
 vltam graui vmdite subiacat. qd
 apto si necessitas hospiti supuente
 aut forte abbas aliau aliquid us
 fecit. qd tam et ipm cu summa gntu
 te a modamine honestissimo fiat.

De his qui ad opus de cul ad mensam tunc occurrunt.

A hora diuini officii mox
 ut audiri fuit signu. relict
 ombz quilibz fuerint in
 manibus. summa cu festinatione
 accedat. cu grauitate tam cot no
 sacretilitas onuat somitem. Et
 go mch ope dei pponatur. **Ad**
 sigs adnotuonas vigiliat. p
 glan psmi nouagesim qrtiq
 ppter hoc omo pprehendo et mo
 rose uolunt dia no occurrere. no
 fiet in ordine suo mchoro. s; colaino
 om stat aut in loco que talibus
 negligentiis. scorsu constituerit
 abbas. cot videtur ab ipso. et
 ab ombz vspz du qpleto ope
 de publica saciffacoe pnteat.
Ideo aut eos in vltimo aut post
 iudicium. debe stat cot vspz
 ab ombz. vltima pcedentia sua
 emendent. Nam si foris oratoid
 remaneat. vix forte talis qui se
 aut recolloct et dormiat aut
 certe sedat. sibi foris col subul
 uacet et datur occasio maligno
 s; ingrediat. intus. et nec totu
 pdat et dereliquo emendetur.

Du mis aut horis qui ad
 opus de post vltima. et glaz
 pmi psmi q post vltima. dicit occurrunt.

verit. lege q sap dpxim. in vltimo
 sectorie psumat. pntat. choro ppsal
 lenau. vspz ad saciffacoe. msl
 forte abbas licentia. dedit. vsm
 sione sua. ita tam. cot satis faciat
 deus. ex hoc. **A**dmensam aut
 qui ante. vspz no occurrere. cot
 siml. omis dicit. vspz et orat
 et sub vno. omis accedant ad
 mensa. qui pneglegencia sua
 aut. vspz no occurrere. vspz
 ad vsm. cora. p hoc. vspz pntat
 Si. domo. no emendat. no
 pmitat. admense. qmum. pti
 apacone. s; sequestrat. a con. p
 no omis. vspz. sublati
 ei. portione. sua. diuino. vspz. ad
 saciffacoe. et emendacoe.
Etm. aut. pntat. q. ad vltima
 vspz. no. fuit. pnt. qui. post
 ab. datur. **E** ne. quis. psumat
 ante. statuta. hora. aut. postea
 q. pnt. ab. aut. potus. pape. s;
 et. aut. offerat. aliq. apote. et
 acipe. remueat. hora. q. deficiat.
 hoc. qd. pnt. remueat. aliud. omo
 nichil. accipiat. vspz. ad. vltima.
 congrua. **De his q. eccommu
 canat. q. modo. saciffacoe.**

Qui p grauioribus culpis
 laborat. et mensa q
 communit. hora q opus
 dei oratoid. p celebratur
 ante fores. vltima. pstratus
 iacet. mch. dicit. msl. vltima
 mch. capite. stratus. pnt. om
 decorat. vltima. pedibus. et
 hoc. tam. diu. faciat. vspz. du. ab
 bas. iudicauit. satis. factu. esse.
Qui. du. iussus. ab. abbate. vnt.
 vltima. se. ipus. pedibus. abbas.

xlvi

Deinde omni festiuitate firmi
ut oritur p[ro]p[ter] et tunc si iusserit
abbas recipiat inchoat vel
ordine quo abbas decessit ita
sane et p[ro]f[er]i aut anapham a
lectorem vel aliud q[ui] no[n] p[ro]f[er]at
moratorid p[ro]p[ter] nisi a iun
abbas iubeat. Et omnibus hois
du[m] co[m]pleat opus dei p[ro]p[ter] se
interam in loco quo stat et sic
satisfaciat usq[ue] du[m] ei iubeat
iun abbas. ut q[ui] stat na[m] abbas
satisfaciat. Qui uo[lt] p[ro]lembus
culpis p[ro]municari tantu[m] am
sa moratorid satisfaciat usq[ue]
ad iussio[n]em abbatis hoc p[ro]f[er]at
usq[ue] du[m] iudicat et dicat suffi
at **De his qui fallunt mo
ratorid.**

xlvij

Siquis du[m] p[ro]municat p[ro]f[er]m
responsori aut anapham
vel lectorem fallit. nisi p[ro]
satisfaciat ubi cora[m] omnibus
humiliato fuit maior uindicta
subiaceat. quippe qui noluit
humilitate corrigi q[uo]d neglegit
na[m] deliq[ui]t. Infantes uo[lt] p[ro]f[er]ali
culpa vapulent. **De his qui
malis quibuslib[et] rebus de**

xlvij

Siquis du[m] in **linquit**
labore quouis inchoat
inchoat inchoat. Inchoat
aliqua du[m] laborat vel inchoat
loco aliq[ui] deliquit aut secessit
quippa aut p[ro]didit. seu aliud
q[ui] excesserit ubi vel ubi. et
no[n] inueniens co[m]muni ante
abbate[m] vel co[m]gregatione[m] t[em]p[or]e

ultra facisset et p[ro]didit delictu[m]
sui du[m] palu[m] cogniti sui inchoat
subiaceat emendationi. Si tunc
vero peccati causa fuerit latas
tantu[m] abbati aut spiritalibus sci
entibus patefaciat qui suam aua
re sua et aliena coluere no[n] de
tegere et publicare. **Designifica
da hora op[er]is dei. Hec lo[qu]it
pp[ri]ma die ante uigil[ia]m na[m]e[m] d[omi]ni**

Quoniam hora op[er]is dei
die noctiq[ue] sic cura abba
ant t[em]p[or]e m[er]itare aut tali
sollicito sei inchoat hac cura ut
omnia diuina opa horis co[m]peti
abus co[m]pleantur. **Psalmos** au
t[em] anaphas post abbate[m] orde
suo quibus iussu fuit imponat.
Cantate aut[em] et lege no[n] p[ro]f[er]at
nisi qui p[ro]t[er] om[n]i officiu[m] imple
ut edificet audientes. **Et ad
humilitate[m] et quietate[m] et t[em]p[or]e
fiat et cui iusserit abbas**

xlvij

De ope manuum cotidiano.

Oportet omnimoda e[ss]e au
t[em] idio certis temp[or]ibus
occupari debet f[er]re inchoat
manu[m]. certis uo[lt] horis in
leone diuina. **Idem** q[ui] hac dispo
sitione co[m]muni co[m]p[er]a temp[or]a or
dinari. id est ut ap[er]ta co[m]p[er]a
ad h[ab]it[us] octobris mane exer
tes ap[er]ta co[m]p[er]a ad h[ab]it[us] p[er]te q[ui]
tam laborent q[uo]d necessarii fuerit
Abbas aut[em] q[ui]ta co[m]p[er]a ad h[ab]it[us]
q[ui] p[er]ta lecto[m] co[m]p[er]a. **Post**
p[er]ta aut[em] singulos am[er]sa pau
sent in lecto[m] suis cu[m] om[n]i silencio
aut forte qui uoluerit lege

xlvij

sibi sic legat ut aliu no inquietet
 et agatur nona tempore me
 diante octava hora. et ita qd fu
 aordi est oportet cosqz aduesset
 Si aut necessitas loci aut pau
 ptas coegerit ut ad seuges col
 ligendas p se occupentur oio con
 tristant qz tunc veri monachi su
 si labore manuum suarum conu
 sic et pres mri et apli. **O**mnia ta
 men mensurate fiant ppter
 pusillanimes

Alendaris aut octobris cosqz
 ad caput quadagesime
 cosqz in hora p dnm plena lecom
 vacent. Hora sda agat caia
 et cosqz nona omis opus suu la
 borent qd eis iniungatur. facta
 aut pmo signo hore nona diste
 dant ut disugant se ab opo suo
 singli et sint paci du sdu signu
 pulsant. Post recessum aut
 vacent lecombus suis aut psmis
 In quadagesime qd diebus amae
 usqz ad tna plena vacent lecom
 bus et cosqz decima horu plera
 opentur qd eis iniungitur. In quibus
 diebus qdagesime accipiant omis
 singlos codices de biblioteca qd
 pordiem pntegro legant. Qui
 codices incipit quadagesime
 dandi sut. Ante omia sone depu
 tetur vnus aut duo seniores qui
 orauent monsuu horis quibz
 vacent ses lecom. et vident ne
 muerat se accediosus qui vacat
 otio aut fabulis et no e mteruq
 lecom. et no solu sibi mcoalis

e si caa alios extollit. **A**nctal
 si qd absit repms fuerit correpi
 atur semel i sda. si no omen
 dauit correptione rglari sub
 raat talit ut celli timeant
 Neqz se ad seum iugat horis
 oportetibus. Somnicio ito
 die lecom vacent omis exceptis
 hns qui coarsis officis depu
 tati sunt. Si quis vobata ore
 glegens et desidiosus fuerit
 ut no velit aut oio possit me
 diani aut lege iniugat ei opo
 qd faciat et oio vacet. **S**eribus
 aut infirmis aut delicatis
 talis opa aut ars iniugat
 ut nec otiosi sint nec conolen
 tia laboris oppmanit aut effu
 gentur. quoz mbeallicis
 ab abbate consideranda e

De obseruacione quadagesime
Hec leo legitur facta post
dicium Innocentii

Iacet omi tpe vita mona
 quadagesime debeat
 obseruacione hie. tam qz
 pauca est ista cotus sed sua
 demqz vris diebus qdagesime
 omi puritate vita sua custodie
 omis pte negligenciae alioz
 tempore hns diebz sas dilue
 Qd aut digne sit si ab omnibus
 viciis tempera orum cu fletibz
 lecom et copucom cordis atqz
 abstinentiae opam damo. Et qz
 hns diebus augeamus nobis
 aliq ad solitu pensu strenuam
 me. oraciones peculiariter aboz
 et potus abstinentia ut vniuersis

110

.f.7

sup mensura sibi indictam a
lip gfa voluntate cu gaudio sa
pse offerat do idest subtrahat
corp sui deabo r ponit de se pno
de loquacitate de fauribitate et
cu spirital desiderii gaudio sem
pacta sepetet. Hoc ipm tam
qd unguisqz offert abbati suo
suggerat et cu eius fiat ordine
et voluntate qz qd sine pms
sione patris spirital sic p sup
aion deputabitur et care gla
no mercedi. Ego cu voluntate
abbatis oia agenda sunt.

*De fratribus qui longe ab ora
torio laborat aut in via sunt*

Hereticos qui omo longe
sunt in labore et no
possunt orare hora co
petenti adoratori et abbas
hoc pndit qz ita e agant id
opus dei ubi opantur cu ter
more diuino recedentes genia.
Simile qui mittunt directi su.
no eos potant hore constare
s vt possit agant sibi et ser
uitur pmsu no neglegat
cedat. *De fratribus q no fact
longe pfaciant.*

Hereticos qui p quous
responsis pfaciant
et ea die spant reuli
ad monastiu no psumat foris
manducal. eia si omo aquis
rogent nisi forte ab abbate
suo eis papiat. Qd si alie
facint excommunicant. *De ora
torio monasterio.*

Oratorem hoc sic qd dicit.

nec ibi qtm aliud gerat aut ca
dat. Eoplecto ope dei ois cu su
mo silencio queant et exhibeat
reuerentia deo vt se qui forte
sibi peculiarit vult orare no im
pediat alius impbitate. Et et
si alit vult sibi forte seccaus
orare simpliciter intret et oret
no in clamosa voce. s in lacrimis
et intentione cordis. Ego q silo
opus no facit no pmitatur
eoplecto ope dei remorari mo
ratoris sicut dictu est. ne aliq
impedimtu paaat. *De hospitibus
suscipiendis* nota dicit

Omnes supuenientes ho
spites tam popt suscipi
ant qz ipe dicitur est. Lim
Hospites sui et suscipias me.
et ois cogruus honor ex
hibeat maxime domestias
fidei et peregrinis. Et ego
miratus sum hospites occidit
ei apore. vt a seantibus cu omi
officio caritatis et pmitus orere
piter et sibi sic scientur impac.
Qd pias ofdm no pns offat
msi oroe pmissa ppt illius locos
diabolicas. Impa aut saluacoe.
ois exhibeatur humilitas.
Omnibus coenitibus al diste
dentibus hospitibus in clmato
capite tot pstrato omi corpe
mram popt in eis adoretur
qui et suscipit. Suscepti aut
hospites. dicitur adororem et
postea sedeat ai eis por aut
cu in seruit ipse et legat cora ho

spice lex diuina ut edificetur. et
 post hec omis ei prohibeat huma-
 nitas. Ieiunium apore frangatur
 ppter hospite nisi foret papuus
 sic des ieiunij qui no possit mo-
 laxi. fcs aut consuetudines ieiunij
 op psequatur.

Aquam in manibus abbas
 hospitalibus det pedes hospi-
 tibus omibz tam abbas. qm au-
 ta aggregatio lanet. Quibus locis
 hinc vocem dicitur. Suscipimus
 deus in manu tua in medio templi tui.
 Paup et pegrinos maxie suscep-
 tonis anu sollicitate exhibeatur.
 qz in pns magis oportet suscipere
 na diuini terroris ipse sibi exigit
 honore. Coena abbas et hospi-
 tu sup se sit et maxie horis sup-
 uerentes hospites. qui nunq de-
 sunt monstio no incedant fcs.
 Inqm coena adam ingreditur
 duo fcs. qui ipm officij bene
 impleant. Quibus ut indiget
 solacia admittant. ut absq
 inuicem fruant. et un qz oc-
 cupationem inuicem habent exeat
 vbi ab impatit inopant no solu
 ipis s et omnibus officijs monstij
 asca sic confidat. ut qz solacis
 indigent. acomodent eis. et un
 qnd vacante obediant impati.
 Item cellam hospitiu habeat
 assignata se anq anam timor di-
 possideat. Ibi sint lecti sacri suf-
 faent et domus dei aspienabus
 sapient admittentur. Hospitibus
 aut cui no papi nullatenus facit
 neq colloquat si si obuiantur.

aut vident salutaris humiliter
 ut dpmo et petita bndice pti-
 fiat. sibi dicens no lice loqui tu
 hospite. Et no debeat monachis
 leas et eulogias suscipe

Nullatenus liceat monacho
 neq apertibus suis neq
 laqueis homi nec sibi in-
 uiam licetis eulogias. ut
 quelibz munuscula acceperit aut
 daret sine pcepto abbatis. Et
 si etia apertibus suis et quom
 directi fuerit no psumat susci-
 pe illud nisi pns indicati fuerit
 abbati. Et si iusserit suscipi
 in abbatis sic pnt. cui illud
 iubeat dari. et donec fecerit
 cui foret directi fuerit ne deus
 occasio dyabolo. Et in aut alio
 psumperit discipline reglari sub-
 iaceat. *Deuestimtas et calca-
 mentis fcm.*

Uestimenta feribus pdm
 locoz q licet vbi habitat
 est aere tempie denare
 qz in frigidis regionibus amplis
 indiget. in calidis vbi minus
 Hec ergo confidat penes ab-
 batem est nos tam medio calu-
 loas sufficere credimus monachis
 p singulos cuculla et tunica
 cuculla in hyeme vellosam.
 in estate pnta aut vetustam.
 et scapulare pte opa indimi-
 ta pedu pedules et caligas
 Dequaz vteru omni colore
 aut grossitudine no tansuerit
 monachis s quales amicti possit.

inquinia qua degunt aut
quod uilius comparari potest. Ab
bas autem de mensura pundeat
ut non sint tincta ipsa vestimenta.
utentibus eis si mensurata.
Accipientes noua uetera
semper reddant. in pnti reponenda
inuestiario pro pauperes. **Suf-**
fiat enim monacho duas tuni-
cas. et duas cucullas habeat.
propter noctes et propter lauacra
ipsas res. **Na** quod super fuit
superfluum est amputari debet.
Et pedules et quodcumque sunt uetera
reddant. si accipit nouum.
Honoralia hiis qui in uia
diriguntur deuestiario acci-
piant que reuestentes de uer-
lota ibi reuestiant. Cuculle et
et tunice sint aliquando solite quod
sunt meliores quas
exuantes in uiam accipiant
deuestiario et reuestentes re-
uestiant. **Statuta** autem lectorum
sufficiat marta sagulena et
capitale. Qui tam lecti fecerint
ab abbate sciutandi sunt. propter
opus peculiare ne inueniat.
Et si quod in ueniam fuit quod ab ab-
bate non accipit. accens emen-
detur. **Et** ut hoc ueniam peculi-
aris radiat amputet. dicitur
ab abbate omnia que sunt ne-
cessaria. **Id** est cuculla tunica
pedules. calige. bracciale. cul-
tellus. grea. fuit. acus. mappula.
tabule. ut omnis necessarium ne-
cessariis opus fuit. **A** quo tam

abbate semper consideret illa senten-
tia actum apertum quod dabitur singulis
propter cuius opus erat. **Ita** ergo et
abbas consideret infirmitates
indigentium. non uoluntate mala
murdentium. **fn** omnibus tam iudi-
cis suis. dei retributionem cogitet.

De mensura abbatis.

Mensa abbatis in primis et
hospitibus semper quoad
tam minus sunt hospites quod
uolunt de feribus uocare impius sit po-
testate. **Seniores** tam enim aut
duos semper in feribus dimittit debet.
propter disciplinam. **De artificibus**

Artifices in monasterio
si sunt in monasterio in om-
nibus faciant ipsas ac-
tes si promiserit abbas. **Et** si ali-
quis ex eis extollit. **ps**ia extol-
sue. eo quod uideat aliquod consue-
monasterio. **hic** talis euellat a bipa-
arte. et de mo. **pea** non inueniat nisi
forte humiliato. **ei** atque abbas
inbeat. **Et** quod ex opibus ar-
tificum uenundandus est uideant
ipsi. **pro** quorum manibus inuenienda sunt
ne aliqui fraudem presumant
facere. **et** memorent semper animum
a suffire ne forte morte quam
illi maxime proderet hancista
et omnes qui aliquam fraudem de
rebus monasterii fecerint. **ma**ria
paciant. **Impis** autem propter non
surrepiat auaritie malum si
aliqui uilius de uer. **qm**
astutibus daci potest. **ut** mo-
glorificet deus. **De disciplina**

supradictorum semper

Quibus venienti ad consi-
 onem non ei facilius tribuatur
 ingressus. si sic aut apertius
 pbare sps. si ex deo sunt. Ergo si
 uemoris. p seueritate pulsans et
 illatas sibi munitas et difficultate
 ingressus. post quor aut quor
 dies si visus fuerit pacem pte.
 et persistere peccatoe sua conce-
 datur ei ingressus. et sit in cella
 hospitii pauas diebus. Postea
 tunc sit in cella nouicioz. ibi one
 datur et manducet et dormiat.
 et senior ei talis deputetur. qui
 aptus sit ad luendum aas. qui
 sup eu omo auiose mterdat. et
 sollicitus sit. si re uera dm qrit.
 si sollicitus ad opus dei. ad obe-
 diencia. ad obpbera. et pcedatur
 ei oia dicit. et aspa. pque iure
 addm. Et si pmissit desabiliat
 sue p seuerencia. post duoz
 mensiu aruulu. legat ei her ryla
 et dicat ei. Ecce lep sub qua mi-
 licat vis. si potes obfuae in-
 grede. si no no potes obfuae
 liber distede.

Quod adhuc staret tunc ducatur in
 sup dictam cella nouicioz
 et iam pbetur monn pacacia
 et post sex mensiu orauitu.
 relegatur ei ryla her. ut stat
 odat ingrediat. Et si adhuc staret.
 post quor menses uerū relaga-
 tur ei ryla ryla. Et si habita-
 scia deliberatōe pmissit se oia
 custodie. et tunc sibi impata sua
 re tunc suscipiat onogregacoz.
 faeno se legi ryla alligatu. qd

ei ex illa die no liceat egredi de
 monstio. nec collu. exire de sub-
 uigo ryla. qm subiam morosa
 delibacone licuit ei exarsare aut
 susape.

Susapiendus aut monastio
 cora ombz pmitat desabi-
 litate sua. et conuisione mox
 suoz. et obediencia cora deoz
 scis eius. ut si aliquando alie se-
 cerit. a deo se dapnand. sciat
 que reuident. Reg pmissione
 sua faciat pcedonem ad nom-
 stio quoz. re hie ibi sunt. et
 abbatis pntis. qm pcedone
 manu sua scribat aut ceteri
 si no sit licit. alr ab eo ro-
 gatus scribat. Et ille nouicio
 signu faciat. et manu sua ea
 sup alca pponat. Quia du-
 posuerit mapiat qpe nomi-
 aus mox huc ryla. Susa-
 pe me dne pdm eloqu tuu
 et coina. et no confundas me
 ab oppectacone mea. Que ryla
 omis congregaco tuo respndeat.
 ad iungentes ryla pti. Tunc se
 ille nouicius psteruat singu-
 loz pedibus. ut orient pto.
 et ia ex illa die integregaco
 reputat. Res si quas habz.
 aut exozz pus paupibus aut
 facta sollempnter donacone
 conferat monastio. nich sibi
 refuat. exombus quippe q
 ex illa die. nec p m corpis
 pte se habitur pnt. Alor
 exgo monastio exuat. rebus
 pntis quibus induo e. et.

induat rebus monasterii. Illa
aut vestimenta quibus exutus
e reponatur. inuestitio cofua
da ut si aliqui suadente dyabolo
conserisit. ut egrediantur demo
stratio qd absit. tunc exutus. rebus
monasterii gnaatur. Illam tam
penitentem eius qm desup al
tate abbas tulit. no recipiat.
si monasterio. refuetur. **De**
filio nobili et paupri qui
offerunt
lx.
Siquis forte offerat filium
suum deo in monasterio si ipse
puer minor etate e. penitus
eius faciat petitionem. qm sup
dicimus et cu oblatione ipaz
petitionem et manu pueri in
uoluitat impalla altaribus. et sic
eius offerant. **De** rebus aut suis
aut. in pna. petitione pmitat.
subiure unand. qz in qm p
in qm p sifferta. psona. nec
quolibz. modo ei aliquid aliq
dent. aut tribuant. occasioem ha
bendi. col certe si hoc fac. no
luerint. et aliq offerre voluerit.
in elemosina. monasterio p
cede sua faciat. **De** rebus qd
dare voluit monasterio. donacoem
faciant. refuato sibi si ita vo
luerint usu fructuacio. atqz
ita omnia obseruatur. ut nlla
suspecto remaneat. pno. p qm
deceptus. pnc. possit qd absit.
qd ex pmento didicimus. **Sim**
lit aut. et paupiores faciat.
Qm cod. extoto. meti habent

simpliciter petitionem faciat et cu ob
latione offerant filium suum coram
testibus. **De sacerdotibus qd volunt**
in monasterio habitare et de clericis
lxv.
Siquis de ordine sacerdotum
in monasterio se suscipi roga
uerit no ei quidem acue
assensuatur. tam si omo p sicut in
hac supplicatione faciat se omen
rege disciplina seruetur. nec
aliqui ei relaxabuntur. ut sic sic
scriptum est. **Amice** ad qd venisti
concedatur ei tam postalibrem
stare. et bndicere. ac missas tene
si tam iusserit ei abbas. **Sim**
alio in latere p sicut aliq
faciens se reglari discipline subdi
ci. et magis humiliter exemplum
omnibus det. **Et** si forte ordina
tio. aut alia causa fuerit
in monasterio illi loci semp acce
dat. qnd. in excessus e in mon
asterium. no illi qui ei pcedentia
sacerdoti concessus est. **Clericorum**
aut si quis eorum de se id mon
asterio p daci voluerit. loco me
diocri collocat. et tpe tam si
pmitit de oblatione regle. et
pna stabilitate. **De monachis**
pegrinis qualiter suscipiantur
lxvi.
Siquis monachum pegrinum de lo
co pmo pmo supuenit si
p hoo spire voluerit habitare
in monasterio. et contentus fuit co
suetudine loci. qm inuenit. et no
supfluitate sua ptebat. mona
sterium. si simpliciter contentus est
qd inuenit suscipiat. qnto tpe
capit. **Et** qua sine rationabiliter

et cu humilitate caritatis resp
 hendit aut ostendit. tractat ab
 bas p'don' ne forte q'hor ip'o cu
 dno d'cepit. Et v'd. postea voluit
 stabilitate sua firmare. no. remu
 atur' talis voluntas. et maxie q'
 tempe hospitalitat' potuit ei
 vita d'mofa. **Ad si sup' fluis d'**
viciosis inuentus fuerit tempe
hospitalitat'. no. solu no. debet
locu' co'epi monastii. Deu' eia
dicatur ei honeste ut discedat. ne
eius miseria eia ali' coraent.
Ad si no. fuerit tal' qui mere
atur' pia. no. solu. si peccerit
suscipiat congregacioni p'dicadq.
ven' eia suadeat. ut stet co'teio
exemplo ali' exudant'. q' mo' d'
loco. vni dno fuit. vni regi mi
litat'. Que si eia tale esse p'spex
erit abbas liceat eu' in superior'
aliquo loco constare loco. No
solu aut monastiu. s' eia de
sup' sept' gradibus sac'doti ut
cleroz. stabilire pot' abbas.
in mand' q'm in gredunt' loco.
si eoz talen' p'spexerit vna ee
caueat aut abbas. ne aliquid
de alio noto monastio monachis
ad habitand' suscipiat nisi
consensu abbas sui. aut
litis commendacionis. Quia
scptu e. Ad ubi no. vis fieri
ali' ne facis. De sacerdotibus mon

lxm

Quis abbe **Asteri**
 sibi p'bam col' d'acomm
 ordina peccerit de suis aligat.
 qui digno sit sacerdos sumq.

Ordinatus aut caueat elacoz
 aut sup'bia nec q'm p'sumat
 nisi q' ei ab abbate papitue
 sciens se mltomag' disciplie r'gla
 ri subdend'. s' magis ac magis
 indin' p'stat. locu' v'd illu' s'omp
 attendat quo ingressus e' mo
 nasteriu'. p'ter officiu' altaris.
Et si forte cleco' congregacionis.
et volutas abbat' p'uite m'ito
eu' promouere uoluerint q'
tam r'glam decanis. et p'p'it'
constituta. s' p'uar' fiat. Ad
si alie' p'sumpserit. no. sacer
dos. s' rebellio iudicetur. et
sepe admontus. si no. correxit
coa epus adhibeatur m'ca
stomom. Ad si nec sic men
dauit. clarescerabns culpis.
praatur' demonsio. si tunc
talit' fuit eius otumacia ut
subdi aut obedire regulo nolit.

De ordine congregacionis

Ordines suos in monastio
 ita consuevit. ut con
 uisionis temp'. aut ante
 mitu' distacem. neq' abbas co
 stituerit. **Qui abbas no. con**
uulz. gregoz sibi q'missu' nec q'
libera utens potestatem in
sa disponat aliq's. cognet sen
p' q' de omnibus iudicis et
opibus suis redditus e' docti
tionem. Ego s' d'm ordines quos
constituerit col' quos habue
rint ipi s'os. sic accedat ad pa
te adomumoz. ad p'ssumam
ponend' in choro stand' et in
omibz o'mo locis. etas no

lxm

disponat ordines nec puidet
q̄ samuel et daniel p̄m̄ p̄bros
iudicant. Ergo exceptis hīs
quos ut diximus alacri consilio
abbas p̄uiderit. cōt̄ degradauit
certis cōt̄ansis. reliqui om̄s
cōt̄ cōt̄antē ita sint. cōt̄ uerbi
gr̄a. Qui s̄da hora diei uenit
in monasteriū. iuniorē se noūit
illius esse q̄ p̄ma hora uenit diei.
cū t̄ibz etatis. aut dignitatē
s̄t. Quas rōs p̄ma abbas
disciplina cōt̄eat.

Fiores igit̄ priores suos
honorēt. p̄ores. minores
suos diligant. s̄mp̄a appella
tione nomini. nulli liceat aliū
p̄no uōre appellare. si p̄ores
iuniores suos s̄m̄ uōre. iun
iores aut p̄ores suos nōnos
uocent. q̄d intelligit̄ p̄a
reuerētia. Abbas aut q̄z cō
tes ep̄i agē cōt̄ant. dom̄nq̄
et abbas uocet. nō sua assup
tione s̄ honore. tamore xp̄i.
Ipe aut cogit̄ et sic se p̄h̄
beat. cōt̄ dignit̄ sit tali hono
re. Ubi aut̄q̄ aut sibi obuiat
f̄s. iunior ap̄ore b̄ndicem
petat. Transire maiore
m̄no surgat et det ei locū
sedēd̄. nec p̄sumat iunior
confedere nisi ei p̄cipiat.
senior suus. ut fiat q̄d scriptū
ē. Honorē iunior p̄uenit.
Queri puuli. ut adolestē
moratorio. ut aduēsas. cū
disciplina ordines suos cōt̄ant

ant. foris aut̄ ubi et ubi custodia
habent et discipulos q̄ ad
intelligibilem etaton p̄uonant.

De Ordinando abbate.

Fabbatis ordinatione illa
s̄mp̄ cōt̄antur rōs. ut hic
constat. que s̄ue om̄s
conuēs congregatō s̄m̄ timore
dei. s̄ue eā p̄ces q̄m̄is p̄ua cō
gregatōis s̄m̄iori consilio ele
gerit. Ute aut̄ merito et sapie doc
t̄ma eligatur. qui ordmandus
est. eā si ultimo fuerit cōt̄die
congregatōis. **Q**uod si eā die
congregatō uisus s̄us q̄d quidē
absit. cōt̄antem p̄sonā p̄ cō
silio elegerit. et uia ip̄a aliq̄e
h̄us innoticia ep̄i. aduēs dyoc̄
p̄met locus. nec abbatibus
aut op̄iamis uisus claruerit
p̄hibeant prauor p̄ualere cōt̄
sum. si domū dei cōt̄antur dispe
sare. scientes p̄hoc se accep̄
ros onerare bona. si illud caste
et zelo dei faciant. sic cōt̄ario
p̄m̄ si negligant.

Ordinatus aut̄ abbas cogit̄
cū reddidit̄ e rōnem cōt̄
t̄comē sue. s̄atq̄ sibi op̄are
p̄desse magis q̄m̄ p̄re esse. **O**p̄
ergo cū esse doctū lege diuina.
ut s̄at unde p̄ferat noua et
ueta. castū. sobriū. misericordē.
et s̄mp̄ superalat m̄iam iudicō
ut idem t̄pe cōt̄antur. **O**die
uia diligat s̄s s̄mp̄a excep
tione prudent̄ agat. et ne q̄d

lex

no

no

nimis. ne dū nimis cupit exade
 exugine. frangat uas. suaq; sca
 gilitate semp suspectus. memi
 neritq; calami quassati. nō cō
 tendū. In quibus nō dicimus
 ut pmetat mibenti uia. si pri
 uice. et tū caritate computet. ut
 uideat atq; expedire sicut iam
 diximus. et scudeat plus amari
 qm timeri. Nō sit turbulentus
 et amicus. nō sit nimis. et ob
 smato. nō sit zelotus. et ni
 mis suspiciosus. qz nūqm re
 quiescit.

Tempus imperne suis sit
 prouidus. et confidat.
 sue sōm dūr sue sōm sōm. sic
 opa que mūgit discernat. et
 tempet. cogitans discretione
 sicut iacob dicitur. Si greges
 meos plus ambulādo fecer
 o labore. morientur cūcti una
 die. Hec exgo aliaq; testimōia
 discretōis. matē cōtutu sumes
 sic omnia tempet. et sic qd a for
 tes cupiant et infirmi nō re
 fugiant. et papue. ut pncem
 reglam. mōmōis confuet. ut
 dū bene ministrant. audiat
 ad nō. qd fuit bonus audiat
 qui exogauit tūctū confuis
 suis ontempo suo. Amen dico
 vobis aut sup omnia bona sua
 constinet eu. **Deposito mō**

Episcopus quidem **Asteri.**
 contingit ut pordmacez
 ppositi. scandala graua
 in monastis oriant. dū sint

aliquo maligno spū supbie inflati.
 et estimātes se. sabbē abbates
 esse. assumētes sibi tyrannide.
 scandala mūtunt. et dissensioēs
 in congregacōne faciunt. et max
 ime nullis locis. ubi ab eodem
 sacerdote. ut ab eis abbatibus
 qui abbatem ordinat. ab ipis
 etiā et apostatus ordmatur.
 Et qm sit absurdū facile ad
 uertit. qz ab ipso mico ordina
 tionis manā a datur supbie
 di. dū ei suggeritur accipi
 ta combus suis. exenti en esse
 aptate abbatis sui. qz ab ipis
 est ordmat. a quibus et
 abbas. Hinc suscitatur
 inuidie. rixē. detractiones.
 emulacōnes. dissensioēs.
 exordmatōnes. ut dū cōtra
 sibi inuicem abbas ppositusq;
 sentiat. et ipsoz. necesse est
 sub hac dissensione uas pi
 dicari. et hū qui subripit su
 dū adulant pabus. Sic in
 p dū dū. Cuius pidi malu ill
 respicit in apite qui talibus
 mōrdmācōne se fecerunt auc
 tores.

Ideo nos prouidimus expe
 dire ppter pacis caritatisq;
 custodiam. in abbatis pendere
 arbitrio ordmācōne monastery
 sui. et si potest fieri pdecāce
 ordmetur. ut ante disposuimus
 Omnis utilitas monastii pnt
 abbas disposuerit. ut dū plu
 ribus gmetur. comus nō sup
 biat. Et si aut locus **appet**

expetit aut congregatio pe
ccat. rationabiliter in humi
litate. et abbas iudicavit expe
dire quemcumque elegerit abbas.
in consilio firmi timentium. In
ordinet sibi ipse propria. Qui tam
proditus illa agat in obedientia
que ab abbate suo in iura fuerit.
in hunc tamen abbatem voluntate.
aut ordinationem faciat. quia
quoniam placus est actus. tantum optat
in sollicitus observare precepta
regule. Qui propterea. si acceptus
fuit in ius. aut elatione decip
tus superbie. aut conceptor scilicet
regule fuerit capite. admonerit
verbis usque quater. Si non em
davit. adhibeatur ei correptione
discipline regularis. Et si
neque sic correxit. tunc deiciat
de ordine prostante. et alius
qui dignus est in loco eius
subrogetur. Et si et postea
in congregatione quietus et obe
diens non fuerit. contra demonstretur
expellatur. Cogitet tamen ab
bas se de omnibus iudicis suis
deo reddere rationem. ne forte
zeli aut invidie flama irat
atur.

De Ostrariis monasterii
Ad porta monasterii ponatur
senex sapiens. qui sciat
accipere responsu. et reddere
tuis maturitas ei non sinit
vagari. Qui propterea. nullam
dilectam habere iuxta portam. ut
venientes semper presentem
inveniant. a quo responsu ac
cipiant. Et in hoc et aliquis

pulsante. aut pauper clamante. deo
gras respondeat. aut benedicat
et in omni mansuetudine timentis
dei. reddat responsu festinate
in favore caritatis. Qui pro
vius si indiget placu. unum
frem accipiat. Monasterium
aut si potest fieri ita debet co
stitui ut omnia necessaria id est
aqua. molendinum. pistrinum. hor
tus et artes diversas. in se mo
nasterium exerceant. et autem in
monasterium. tot non sit mo
nasterium necessitas vagandi fore.
quod omni non expedit. abbas cor.
Hanc autem regulam sepius volu
imus in congregatione legi. ne
quis semper se de ignorantia ex
cuset.

De fratribus in via directis
Dirigendi fratres in via omni
semper vel abbas se orom
commendent. et semper adora
tione cultam operis dei. commemo
ratio omni absentium fiat. Venie
tes autem de via fratres. ipso die quo
redierint. ponant canonicas horas.
In explentur opus dei. postquam
solo oratorum. ab omnibus petat
orom propter excessus. ne quod
forte surrepnerit in via. visus
aut auditus male verum. aut casus
in omni. Nec presumat quisquam
alio referre quicquam foreas mon
stium corde aut audierit. quia
plurima deficiunt est. Et si quod
presumpserit invidie regule sub
iaceat. Similiter et qui presum
serit clausura monasterii egredi

lxvii

lxviii

ut quocumque re vel quippiam quibus
puni sine missione abbatis facit.

Si fieri impossibilia a priorore in

lxviii

Quasi fieri aliqua **beantur**
forte graua aut impossi
bilia inuiguet. suscipiat
quidem iubentur impm. cu om
nia seruetur et obedientia. **Et**
si homo viciu suaz mensura an
derit. pondus omne excedit. impos
sibilitate sue causis et q sibi pest
paciens et optime suggerat. no
supbrendo aut resistendo. ut co
tradiendo. **Et** si potest sugge
sadem sua misua sententia poris
impm p duravit suat omnia
ita sibi expedire. et q caritate
confidens. de adiutorio dei obe
diat. **Et in monasterio no p
sumat aliter aliter de fende**

lxix

Occasionem psumat aliq
alium defendere monachum.
in monasterio aut q tunc etia
si quis consanguinitatis p pinqta
te iugantur. nec quolibz modo
ad monachis psumat. qz eem
grauissima occasio scandaloz
oriri potest. **Et** si quis hec
ingressus fuit acinus coarce
atur. **Et no psumat passim
quisqm aliu cedere**

lxx

Uteretur in monasterio omnis
psumptio occasio. **Et**
dinamq. atqz consuetudine
ut nulli liceat quicquam senn suoz
excommunicat. aut cede. nisi au
patis ab abbate. data fuerit. **Et**
tantes aut cora omnibus ac

quatur ut ceteri meti habeat.
Infernalis. v. usq. ad hunc dea
lunni etat discipline dilige
aa. ab omnibus adhibeatur.
et custodia sic ab omnibus. **Et**
hoc cu omni mensura et ratione.

Na in seruo etate qui psumpse
rit aliquatenus sine precepto
abbatis. ut impie infantibus.
sine discrecione exarsit. di
scipline regulari subiaceat
qz scriptu est. **Et** tibi no vis fieri
alij ne faceris. **Et obedientes
sibi sint inuicem factores**

lxxi

Obedientia boni no so
lu abbati exhibenda
est. ab omnibus. si etia sibi
inuicem ita obediat fec. fac
tos phanc obedientie via se
aturos addm. **Et** remissio ergo
abbatis aut ppositoz qui ab
eo consecratur impio. cu no
pmetimo puata impia p ppo
deat. omne uimores poribus
suis tu omni caritate et solitu
dine obediant. **Et** si quis co
tentiosus cepit. coarcepiat.
Si quis aut se p qua mis am
nima causa ab abbate. col aq
anq. pte suo coarcepiat. quolibz
modo. col si leuit. pferat am
poris. an daz. contra se mita
col q motu quibus modice. mop
sine mora tam diu pstratus.
mita ante pedes eius racet.
sacassacens. col q du bndone
sanctre illa comocio. **Et** si qo
contempserit. facit. aut corpal
vindite subiaceat. aut si co

no

tumore fuerit demonstatio ex
pellatur. **De zelo bono que
debet habere monachus.**

Lxxm

Sicut est zelus amaritudinis
malus, qui sepat a deo
et ducit ad infernum. Ita
est zelus bonus, qui sepat
amicis et ducit ad deum et ad
vitam eternam. Hinc ergo zeli
feruentissimo amore exor-
tantur monachi, id est ut ho-
nore se minime puerant. Inse-
mitates suas, sive corporum, sive
morum, patientissime collunt.
Obedientiam sibi certatim im-
pendunt, nullus quod sibi vale
iudicat sequatur, si quod magis
alio. Caritate fratrum
castro impendunt amicos. In
timeant abbate suum sincere
et humili caritate diligant.
pro omni omnia proponat, qui
nos propter aduicam eternam pducat.

**De hoc quod non omnis iustitie
obseruatio in hac regula sic co-**

Lxxm

Regulam ^{sanctam}
autem hanc descriptam
ut hanc obseruantes in
monasteriis, aliquatenus
ut honestate morum, aut in
conuersatione nos demonstrari
remus habere. Ceterum ad
fectionem conuersationis que festinat
sunt doctrine sanctorum patrum, que
obseruatio pducat hominem ad
celestiorem perfectionem. Que
enim pagina aut quis primo diu-
ne auctoritatis, veteris ac noui
testamenti, oro est ceterissima nos

ma vice humane. Aut que lib-
sanctorum catholicorum, patrum hoc ne
resonat ut recte ausu pueniamus
ad uicem omnium. Necno et col-
lacet, patrum et instituta et mita-
eorum, si et regula patris mei Sa-
basii quid aliud sit nisi bene-
uolentiam, et obedientiam modum
infirmam, dicitur. Nos aut de-
sidiosus et male uiuonibus atque
neglegeribus rubor con fuscio
e. Quis ergo ad pernam celestem
festinas, hanc minima, incho-
acionis reglam descriptam. Adiu-
uante christo pfecte et tunc demum ad
maiora que super commemorau-
mo doctrine uirtutumque culmina
deo protegente puenies. Amen.

**Explicat regula centum sanctissimorum
patrum. In diebus illis**

Sic qua somnia hinc se in
vnu sine in claustris ppter
nouez que decunt
Quia homo ibi uiuit purus
Quiescit senex
Iuorat frequenter
Vadit rarus
Resurgit sanus
Incedit canus
Mortitur spem
Peruenit ad us
Pmictur copiosus

145h

Federicus de woldenstam olim huius monasterii abbas et pater de hac luce
sublatu est anno d' m c c c lxxv die siluestri ppe subota nri
gterente ex aia o stelliferi odor orbis eterna ipudiat in pace
Pam pater pater magisterio augst anastasi reginti sex annis gubernauit
pudencia pater ut corpus uite daret tota pater eid gloriosum pducat fund

Inaduentu epoz et abbatu

Dos esis sal tve. Vos q
pastores esis pensate
qz di aialia pasatis. De
quibus pfecto aialibus
deo pfirmista dicit. Aialia tua
habitabit mea. Et sepe videmus
qd. petra salis brutis aialibus
ponitur. ut eandē salis petra
lambere debeant et meliorari.
Quasi ergo int' bruta aialia
petra salis debz esse sacerdos.
implis. Curad nāqz sacerdoti
necesse ē que singulis dicat.
omnīqz qualiter admoneat.
ut quisqz sacerdoti iugit' quasi
ex salis tactu. etne vite sapoē
condiat. Sal etenim tve nō sumus
si corda audientiu nō condimus.
Ad pfecto condimtu alle vo
caat primo impendit. q' p d
catōnis coebru. nō subrahit.
Et tūc vere a hō recta p dīama
si dicta rebus ostendim. si nos
hōi diuino amōe compugnū.
et humane vite que sine cul
pa finire nō pōt cotidianas
maculas lacrimis lauamus.
Tunc autē de nob vere compugnū.
si studiosē pōm p dīcaū feta
pensam. ut cocōspia illoz
glā m mris nob oclis mēa vna
p dēfcat. Tunc vere compu
gnū tū pcepta dei studiose p
secutam et phet p fīc' ipi con
tendim. p que nā p fīc' nō
uim' quos veneramur.

Inaduentu eundem.

Hli hominis specula
torē dēdē te domui isrl.
Notand' qd eū que dno
ad p dīcand' mittit. speculatoem
esse demitiat. Cui eni arca aliena
comittit' speculator vocatur.
ut m mris altitudis sedeat atqz
vocabulu nois. evdūe acōne
trahat. Nō est eni speculator
qui in imo ē. Speculator q' ppe
sēmp malatūdie stat. ut q' p
ventur est longe pspiciat. Et
quisqz p hī speculato' ponitur.
malco debz stat p nita. ut pos
sit prodesse p providencia. Hinc
p phta alius speculatoem admo
net dicens. Sup mōtem ex
celsum ascende tū qui evāgelizās
pōn. ut videlicet qui p dīcatis
loca suscipit ad altitudinem bone
ascendit acōnis. ad cocōspia tūf
cat et eoz qui sibi amissi sūt
opa tūstendat. quatenus subiec
tor' vitā tanto subalio vi
deat. q' nō et tēone rebus
quas despiciat. animi nō suppoit.
Speculatoris igit' vita et al
ta debz esse t' cocōspia. Ne
enī tēenaz p' p' amore sue
tūbat alta sit. ne oculi hosti
iaculis ficiat' cocōm late
cocōspia. Neqz hoc specu
latori suffiat rot' altū mnat
nisi loquend' assidue. ad alta
audientes suos p' trahat. eoz qz
mentes ad amōre celestis p'ate
loquēdo succōndat. Et tūc recte
agit tū lūg'ba eius p' nita coc
ficit. Nec vōm p' firmat loq'
qd nō audierit. s' p' us d' d' d' d'

apertat uoa conditoris . et post
modu os sui corpis apertat au
ribus plebis. **In aduentu dei**
Aplum dilectissimi **102**
doctrina nos admonet.
ut deponentes ueterem
horem cu acibus suis de die
indiem sua consuetudine reuo
nem. Si em complu de sumq
et mercu meaz sps sct ha
bitator e. dicente aplo. Vos
em estis complu de uiu. Alia
nob uigilantia laborandu
est. ut cordis mei habitacm.
tanto hospite no sic indignu.
Et q rationabiles lapides
sumq et uia maties. sic nos
auctoris nri potruu manq.
ut tu opifice suo. eua is qui
repatur opetur. Gracie dei
igitur obediencia. se humana
no subtrahat. nec ab illo bo
no sine quo no potest bona
esse defiaat. At si q imposs
bile aut arduu inuaditoro
effectibus exoptat. no m se
remaneat. s; ad adiuuante
reuerent. qui ideo dat pceptu
ut exoptet desideriu. ut pset
auxiliu. dicente ppheta. facta
induo cogitatu tuu et ipe te
eruet. **In aduentu eruide**
Iannes aplos in
epla sua clamat. et lo
quitur. Et ore canasia
desideria sectantes. mudi ne
diligamq hortat. Malice in q
dilige mudi. neq ea q sunt

inmudo. Si quis diligit mud
no e caritas pris in eo. q omne
ad inudo e. concupiscentia car
nis est. et concupiscentia coloru.
et supbia uice. et hoc no e apre.
Et si quis diligit hec. no e caritas
pris in eo. Et inudo inuict
et concupiscentia eius. qui aut
fecerit uoluntate dei manz me
terem. quomo et deus manz in
eterem. **Deoaus fco em mte**
integra. fide ferma. uirtute robusta.
pati admem uoluntate dei sumq.
pauore mortis exulsus. immo
talitate q sequit cogitatu. hoc
nos ostendemq esse qd ccedimq.
ut tu auctoris nri. dies ad
uenit in tuctant. et libent ad dm
ipo uocante. ueniamq. **In aduentu**
Quos talis inudo. **Cap 102.**
necessitas ligat. ut exomi
pte exire amudo no pos
sint. sic debent ea que mudi su
tenere. ut tamē eis nestiat ex
mortis scaccione succubere. Hec
ergo cogitate. et tu relinqre
tuta que mudi su no potestis.
potiora bene exiuis ligite et
ardent mterius ad eterna fe
stimate. **Null** sic qd desideriu
pre mentis detrahet. nullu
uos rei in hoc mudo delecta
tio implicet. **Si bonu diligit**
mens. in bonis melioribus
id est in celestibus delectetur.
Si malu metuit. mala amuo
etna pponatur ut du illic ee
conspicit. et amplius qd dili
gat. et amplius qd pmetur.

hic omo no hercat. **A**d her agen
 da mediatorē dei et homi aduocē
 qranus. p que acius cūta obti
 nebm. si ad illū vero amore
 flagram. **I**n aduentu pncipi
Oul iudias locū tenet. distat
 bonū. quocūqz iudiciū. oppr
 p subuerat. pupillū anduāqz
 suscitēt. Eius quippe pūm e
 face iudiciū a iusticiā. et libā
 re demanu calūpniacoz vi op
 pressos. et pegerino pupilloqz
 vidue. qm faulius opprimant
 apotentibus pbeve amulu.
 et no plū exipe si me pati qde
 pūa conuercia ab aliis amista.
 Que si fecit. tūc pda eius que
 pus immodū cocim saigna fu
 erant dimittit. Et opa ceuiois
 ac signis veste dñi imitabit.
 q agni confecta ē uellece. Talibo
 et pphomias pphā loquit. **I**ccō.
Querite dñm omē mansueti
 tē. q iudiciū estis opati. Que
 xite iustu. quereite mansuetū.
 si quomō abscondam iudie
 fauore dñi. In quibus uerb
 euident ostendit. qntū iusti
 aie a mansuetudis opa ap
 dñm ualeant. quoz opare afu
 rōre futuri iudiciū dicitur
 abscondendi. et quibus mūc
 cū tanta benignitate pphitam
 dens quodāmo uerb ad sua
 eos qreuda clemencia horret.
 cot qz mansueti sūt. masue
 tū quere. cot qz p nulloz
 mansuetudie minz ē. ab eo

qui fons ē mansuetudinis im
 pleatur. **I**n aduentu regis.
Priniceps a iudex pius
 studeat iudiciū a iusticiā
 moribus pncis seruare.
 Et studeat oīter uerū a uerū
 iudiciū uerū facere. Incept
 dei ambulare. et iudicia eius
 mfaenda ueritate custodie.
 et tūc dei testimonio iustu se ee
 cognoscit. tūc etna uita in
 dubitate spei expectatōe p
 rat. sacrificans cotidie sacri
 tū iustie et mē offerens ob
 lacōem. Sic spē sancte pdauid
 loquit. Sacrificatōe sacrificiū
 iusticie et spate in dño. Et
 uim palū ppham. **A**riam mō
 uolo et no sacrificiū. **I**nde et
 salomō ait. **F**acē miam a iu
 diciū magis placet dño qm
 uirtute. Et hīs cōtinabus et
 nā uita atqz inmaximibile
 glam pparatū ostendit. cū dicit.
 Qui sequit iusticiā et mag
 muerit uita et yltimū. **I**n ad
 uentu consiliacoz. **P**rimapū.
Euangelica pabola est
 qd quidā homo pegerē
 pphens. tradidit suis
 suis talenta adnegocandū.
 Et uoz unus accepit talentū
 mtra abscondit. qnē dñs ra
 tionē ponens cū eis dicit.
 Inq re sciendū ē qd nullus pph
 ab hac talenti accepitōe securō.
 Nullus nāqz ē qui uocaret dicit.
 Talenti minime accepitō
 ē unde ponē rationes cogit.

Talenti in nomine cuiuslibet pauperi
pro eadem hoc ipsum reputabitur.
et si minimum accipit. Aliquis
fortasse familiaritatis locum apud
divitem meruit. talentum fami-
liaritatis accepit. Si ergo nihil
ei indigentibus loquitur pro
talenti retentione damnatus.
Siquidem ergo locum apud divitem
habens. damnationem pretentio
timeat talento. si tu valet
non apud eum pauperibus in-
cedat. Tantum quippe ab uno
quoque meminerit. in dextera
igitur quantum dedit. **Isidorus. In**

Adventu monachorum

Alia precepta sunt que dantur
fidelibus communi in seculo.
vita hinc atque alio
hinc seculo remanentibus. Illis dicitur
ut sua omnia bene gerant.
Istis ut sua omnia derelinquant.
Illi preceptis generalibus astri-
guntur. Isti precepta generalia. perfec-
tius vivendo distendunt. Ad perfectum
non sufficit nisi abnegatis omnibus
suis. eadem seipsum abnegat. nisi
voluptates proprias remittat. ut
qui superbus erat. sit humilis.
Qui magnus est. esse sciat
mansuetus. Nam nisi aita quae
remittat omnibus que possedit.
ut suis remittat moribus.
non est christi discipulus. Qui enim
remittat rebus suis. sua abne-
gat. quod remittat moribus propriis.
semetipsum saltem abnegat. Unde
et dominus dicit. Qui vult inquit
post me venire abneget semet
ipsum.

Hieronymus In adventu cordis
Beatissimus qui divinas scripturas
legens. verba vertit inopa.
et magna arce. in dno sepius
puras manibus. et candido pec-
tore pauperem se esse et opibus
gloriatur. Nemo potest et divites
et divitias possidere. et non pos-
sumus aliena fideliter distribuere.
qui nostra dimidia reservamus.
Monachus humilitate vestitus
timentia auro non appetat. secularia
confortia deridet. Quis ei opus
est videri crebrius. quod esse contempsit.
Monachus habeat simpliciter
colubem. nec cuiquam machinetur
dolorem. habeat et serpentis astu-
tiam. ne aliorum supplantetur
insidiis. quod non multum distat iu-
dicio vel deape. vel deapi posse.
Monachus qui substantiam suam
christo obtulit. cavet ne eam
impudenter effundat. id est ne res
pauperum non pauperibus tribuat.
et secundum dictum prudentissimum viri
liberalitatis. liberalitate peccat.
Nihil eo fortius. qui vincat
dyabolum. nihil in beallius.
qui acervum superavit. Monachus
qui christum desiderat. nihil aliud
dignetur aspicere. Et et cellu-
lam paradisi. et variarum
septuaginta poma decerpit.

Effrem. In adventu cordis

Fluctantibus hinc sili-
millus sine agone seu
certamine coronabitur.
et in spirituali consuetudine et

proposito suo. nemo sine luctamine
 potest in inaccessibile corona
 accipere. coram eterne herede epi
 scopo. **N**a stimate assimilatus
 est mundus. **E**mp ergo pfectis
 simi athlete sine aliquo metu et
 cum summa alacritate in uerunt
 in stimate. timidi aut et mbecil
 les ante qm incipiant decertare
 diffugiunt. et ppter omollie de
 sideramqz mensam nullo pps
 modo infamitate desudare co
 tendunt. **S**camma aut e fcs bni
 medius locus. in quo athlete
 luctant. **E**rgo et pfectissim
 luctatores. et cotinentissim mo
 nachii decertant. Habentes se
 potius nocuitate paradisi. et ex
 petantes delicias eius pferunt.
 et que pmissa sunt bona. et im
 mortalia stla. et lmm etim. **A**m
Gregorius. In aduentu pan
is fcs bni caritas ex
libetur. in dilectione stz
dei et pxiimi. Septu quippe e
diliges dnm deum tuum cototo
corde tuo et cotota aia tua et
cotota uirtute tua. et diliges pp
xiim tuum sicut te ipsum. Quia in
re notand e qz in dilectione pxi
mi mensura ponit. amoris
cu dicit. Diliges pxiim tuum
sicut te ipsum. Dei aut dilectio nlla
mensura consternit. cu dicit.
Diliges dnm deum tuum cototo
corde tuo. et cotota aia tua.
et cotota uirtute tua. No em
inbetur quisqz qntu diligit.

si exposito cu dicit cototo. quis
 ueraciter ille dnm diligit. qui sibi
 deservit. melius relinquit. **D**uo ergo
 hec inuicem e. ut caritas pcep
 ta custodiat. quisqz hinc in imp
 cis vestem impiale auent.
Sciend quoqz e qd ipa dilectio
 pxiim in duobus pceptis sub
 diuiditur. cu quidam sapiens
 dicit. **O**me qd tibi odio fieri
 uidet neape alteri facias.
Et p semetipsum uolens dicit.
Que uolens a faciant uob
 hoies et uos eadem facite illi.
Si em et qd impendi nobis
 recte molimus. hoc alijs fac
 ipi deuitamus. caritatis una
 illesa seruabimus. **E**t nemo
 cu queppia diligit habere se
 pxiimo caritate puet. nisi pxi
 ipam uim sue dilectionis exa
 minet. **N**a si quis qm libz
 amat. si pxi de uero amari
 caritate no habz. si habere
 se putat. **C**aritas aut uera
 e. cu et in deo diligit amiqz.
 et ppter dnm diligit inimicis.
Ille em pxi deum diligit quos
 diligit. qui et ead eos diligit
 aquibus no diligit. **S**at qd
 baxi em caritas pxi lam odi
 aduersitate solet. **U**nd et p
 semetipsum dicit. **D**iligite inimicos
 uros. Benefacite hinc qui uos
 odert. **I**lle ergo securus amat.
 qui ppter dnm et illu amat.
 aquo se intelligit no amari.

Liberi **Libertatis arbitrio**
 arbitrii ut ait aug⁹
 est facultas rationis
 et voluntatis. q̄ eligunt bo
 gra assistente. mali vero gra
 desistente. In hac diffini
 aone ponitur ratio et voluntas
 ut q̄d ut consiliarius. voluntas
 aut ut imperator. Na dicitur
 id est boni vel mali. voluntas
 aut dicitur fiat fiat. No q̄d li
 bertatis liberi arbitrii e liba
 coactione sufficienti. si no
 liba coactione efficiat. Nulla
 em coactio exterior e sufficiens
 a ut aliq̄ fiat. h̄z qm̄ sit
 efficiens ut patet in illis
 q̄ coacti sui negant copm̄ p̄ter
 mita qm̄ in huiusmodi coacta
 voluntas e voluntas ut ait aug⁹

Aug⁹

Quod patet ex huius
 agra tui no dicitur libertas
 arbitrii. q̄ cecus vel fessus
 vel claudus in fovea cadens
 qm̄ excohibetur no sit hoc mo
 muniti. Libertas arbitrii
 triplex est. sc̄l anecessitate
 apeto. amiseria. Prima
 libertas est nat̄e. Secunda
 Tercia est. Tercia e ma
 loz a bonoz. sc̄l om̄is est
 bonoz. Tercia e modo nat̄
 natu. Sph̄is patet qd lib
 tas natu p̄ a nolle ut velle
 peccat. et ead̄ posse peccat

Et libertas in paradiso fuit
 posse no peccat. et ead̄ posse
 no imbat. Patet igit
 qd libertas arbitrii e imbat
 qm̄ imbat. q̄ imbat e
 om̄is fuit om̄is imbat
 aut fuit om̄is q̄ peccati

Et in paia e liberum. qm̄ ne
 talis fuit desituet. // Qd qd
 licet deus no possit male fac.
 nec ead̄ simile cogit. et tunc bo
 ta est in eis liberu arbitriu
 q̄ bonu eligit et malu dicit
 nant. no est in infirma necessitate
 si ex liba voluntate. Eod̄ mo
 dicend e de diabolo qd habz libu
 arbitriu. bonu en semp respuit
 et malu eligit si hoc no facit
 in eo violenta coactio. si volu
 taria obstinatio. // Libera ar
 bitrii h̄z se indifferetor inq̄busda
 ad bonu a malu. ut in p̄mis
 penibus an lapsu inq̄busda
 plus se h̄z ad malu qm̄ ad bonu
 ut in regnatis pbap̄sim. Inq̄
 busda plus se h̄z ad bonu qm̄
 ad malu. ut in iusticiis inq̄
 Inq̄busda vero se h̄z ad malu
 ut in p̄libus. no regnatis
 Inq̄busda vero h̄z se ad bonu
 ut in iusticiis. sic fuit b̄ca n̄go
 post concep̄o filii. **Denata**

Homo grece **corpus humanum**
 ανθρωπος dicitur. qm̄
 arbor eusa. h̄z en se
 caput ad capillum ad malu
 radice. brachia ad cornu
 sut qm̄ ram. Solus en ho
 e longi et lati ead̄ corpis
 et hi eo duplex e. sc̄l n̄alis
 a moralis. Facionalis qd
 no e q̄ in aliis animalibus ha
 bundat atapire manū dea
 dipm̄ens. et deficit calor cri
 gens. qd no e in h̄oie. Et ead̄
 eo moral. ut sit rectitudo sta
 tice corpis corpalis atesta
 cet rectitudem mentis. Inq̄
 adalesia. Tercia aut im̄sim
 tunc corp q̄ forma delectabil

magnos hinc artis auctores
sz aristotelen amonem constan
tinu. phylone. loxon palomone
inapientes adplexoribus. Igi
melancolicos gnos et vicias
dicimus. Sanguos aut opponia
hoz. videns hre. se colicia fa
ales sue adred. Et fleomatica
puz su adspino. **De**
pno sco est. qd masculinus
tamq vchones est admpetq
saudiosus et animosus. femi
ne aut mpericoides su x tim
de. Inuide. amae fidele. faale
adecor passioibz laboris pa
actes. Capilli molles et ra
ci hebes ingenu plocutur
se capilli crispi pmiat cum
du x luc cupidu. se capilli depssi
nimu et fodi imminetes facu
deloret. et hinc cotordat caput
vofim capillata. se capilli casti
et albi. indicat mndolob. Capilli
vobubmg si sint modate tenues
bones indicat mores. et bona
hois ppositone. Caput nimis
magnu solidu indicat. Cap
aut globosid breue. e sine sapia
et memoria. se caput humile
supi et qd plamu insolite et
diffiducos dat mduu. se ca
put oblongu aliquantulu et mal
leo file hoim oraispitu indi
cat ac pndu. flos angusta
nimu mndale et vceate decla
rat. lata vob parmitate significat
distancie. se rotunda designat
nauidia. se humilis et demissu
significat verecud et no admittete
turpia. se quadrata x modica
magudis magne sapie et mag
nancat x mduu. **Supalia**

arcadia vsqz uigatur adco. m
nos significat subale. et studiosum
indibus opibus suis. Et aut ibid
coeur ceistem hoim x porio
sapientem demonstrat. Si no
lacuosias desinat admpora
et adgipositate gnos. signi
cat negligente se supalia si su
longoz x mltor ptoz signate
vceu x mag mediate. Oculi
qui cap gutule mtois mudi
deluocit mores. oportos mdi
ant. In vace mouet oculi vt
modo creat. mo qstat sign mala
ra vceolui marof. no do est
potta. Oculi glaua splonde
in mteate significat audace x pui
gile admeliau. Oculi magudis
mtes mdsant. designat vnn
potatote et mteparat vens
Oculi pure mger. signat mbe
alle et sine vate am a luari
audu. In aut gutule rubetes
aliquantulu ibi su et for mgt offere
signat iustid pedu x mgeniosu
Obi aut mngis oculis gutule
vchone rubent et aliq vridat
adgudatiam vqdam pallide
et qd glaua et orculi q form
secas ambu pulules. se sag
nobenti et sint magudis oculi
et mto pupille moueat. vt
palpebra. Tales mgtm odu
signat animu q omem conatut
more fecit. Oq con mfan
dois cogitad potest. talibus oculis
operabile e. nec adomesaco
assabur pigne. Oculi nimu
pmmetes vchandi x pui lig
na delorat effrenata et corpa
mstabile. Oculi vceu mntuocob

si sunt humidi indicant horem ve
 ridia ac magordis puidid et
 veloce. Odi qui sequeantur clau
 ditur atq; resant emidid in
 dalteng & dalar. Naili mlti
 aponeis signu stulticia et inue
 cidia. Si aut mlti clausura su
 erunt. signu mobile et moftra
 moribus satis suis. Imos p
 mmedes & valde magne. signu
 soliditate & gorenha^{com} et ip
 donad. Si valde pue in dicia
 maligant sunt indica. Imos
 nimia robide. m dcales signu
 lures oblonge & anguste in
 udie signu sui. aures raoces
 et sup caput applicate pignu
 designat // Gene ocasse signu
 ignavia et pcedia. Nimia
 aut tenies maligantatem
 Gene rotunde mundie argu
 unt // Nares parule alacrae
 & foraudis dant indicia. Na
 res longe & tenies mobilicat
 et lenicat signu hinc. Nares
 aut ps que inueta forte e si n
 ala foret hinc si est li linea de
 pndat vifilis sig e et gstaad
 demonstet ac pndead. Na
 res minores debito firmitas
 assigne. // Omis coltus cu
 plenis e et cassus ignam
 et voluptatib; deditu sigt
 Plus expendis cogitacoy
 subdelu indicat // Labia ce
 mia more mard e si supius
 labud aliquatid gubere sup
 inferius magnam indicat
 et forte coma no labia qui

oris in beillo am & mfuud
 amu fugat. Labia cu solum
 obore aliquatid dependent in
 ecce demonstet. Na maximo
 et moq; us antiquis hoc signu
 muerit // Os pnu gure
 ca volaby mulierib; qm amio
 infeminae. Os qd sup mod
 dilatat vorace indicat et am
 te et impud. cal ex pty recty
 maximo mofcis couent. Ne
 ad plupm aliquatid demonstet
 mng reatid et mng turbatu
 Qui pnu & lue metu hinc
 nimias sue & inudi. hos cu
 pluo adserpetes referrebat
 Viliq; metu e mensuratu sigt
 aliq; adq; dicitu accedens. Vetur
 si longe in pluo distendat
 dolis affueat afflictu ostendit
 // Vox exons silis voca omu
 aut caprae stulticie h; indi
 au. Qui aut inmodi autu vo
 cem intendit de faale sue lues
 Vox tenuis. et q; lugubris
 vistem indicat suspiciosum
 Quoz vox aut minores va
 ut maxore consonet. madaces
 sue & malueli ac malis alienis
 gaudentes // Coruq; longa et
 cernis sigt cu qui maligna
 mediatu. Cecius rotunda
 pbat vate ad et corpus habi
 licate. Cecius breuis indicat e
 eius qui cu temitate e audax
 Cecius nimis ceceta inste
 et et garmate dicit // Dextus
 qd mlti aximib; gure e mda

ales indicat et ignaros. Pectus
et longitudo qm venter p lene
indiat. Pectus si ad venter m
mictate p lotoz regat. sigt horez
instabilon. et animi sine reli
groe ac pietate. Cu aut solū pectus
capillos pfecti aiosim desigt
Humi conues et q maxime
erecti sunt. insidiosum horem
indiat. Brachia qu on tata
pluritate potednt. ut erecto
corpe exarmitas mediū digiti
appropinquet ad gemi. hq m
sura quoz digitorū deficiat. ha
lules ostendit hores et fortes.
Cu aut proluxitas h adferm
desinit. pū vlt. declarat ho
mies malivolos et mal aliens
gaudetes. // Manū nimid lues
exigne fortes demonstrat et
sagaces. Crasse manū si digitos
lues vlt mod. hant. declarat
consequēte insidiosū et furem
Manū interce et tenues. loqz
signat et vorace. // Ungues albi
plani et molles ac tenues ac
obscuretes. et pluidi bene op
tini indicant ingem. Ungues
inflati et cū. p dentes indicat
et rapaces. Ungues breues
nimid declarat malignū. // Di
giti collecti et globati auarū di
cunt et malignū. Digiti pui et
tenues. stulū demonstrat. Digi
ti pui et cū. inuidū indicat
et audace. // Dura tenia et angu
sta et depressa. timiditatem indicat
Dura cetera cūmb et dura osten
dit horem indocile. h em adrea
nas. sūm placone refutatur
Dars acuris q subgem e

et vocatē sura qn plena e et
qī grauida. incompatū horem sigt
et pudentem. Molles sine esse
nimiat assignat. // Pedes cas
si et breues valde infirmū indi
cant horem. // Pedes nimid pluri
ad horem dolosū refutū. // Pe
des ptenues et breues. p dicitū
horem malignū. // Qui longis
possibz oncedit. magna est
solent et et efficaces. Qui ce
lerit mcedendo se opmie et
colū deducit atqz totū corpus
oplicat. sigtū timidū et pud
et vltū. Qui breues passus
hū exdem accelat malignū
esse dicit ac beallis. Color au
mū versutu indicat. Color
albus rubens fortes et auste
ostendit. Color vehemēt
albus ad pallore. defctū vltū
sigtū conimia pvolencia
fecmat. Color ignitus lu
centibus oculis admisima nū
Color mediqz intū albu et nig
qui declinat rubrum. si clare
e ostendit vltū ingem. hū
et bonoz mox **Regle genales**
Generale iū p hys p nōmie
tenet. e q m dicit q m
pporacione mali quo ad figam
colorū gnatace. sūm motū
indiat bone mīf hūiditatem
nālem. // Mebra vltū q pūsa su
figa qntitace. sūm motū qū
tate. pūsam intem sigtū
// P dicitū dicitū placō
q quūz pūm acalū aliqz
e m hōibz. tales hores talū
mores imitat. // Nōnd m sup
qd hū p signa mbeoz nāū

mores hominum cognoscantur non
 in imponat naturam si ostendit
 indinationem naturae. nec semper demu-
 strat affectus hominum si frequenter et pba-
 le. **Ite** ype signa colora de
 quibus dicitur est non statim pfered
 e iudicium qd forte signum e pacatus
 et no pnatiam et forte factu e
 potestate ofuetudinem. sed sereno
 romis cenet. **Un** narrat aristo
 qd discipuli ypeccis pnam phy-
 lamoni socelleti pphsonomio.
 Qui pnamavit dapo qd esset vir
 ludiosus. **Thud** aut indignans
 et culpans qd phylomone. qd dapo
 ad vno tale iudicash. **re**culunt
 qd ypoite qd confessus e phylomaz
 vum iudicasse. **Et** qd amoz pph
 losophye et honestat dixit se
 coapiscenas cordis sui misse et
 acerpisse ppsidud qd nate fuer
 dnegat. **Demiq** sacrid qd sig
 colora no referuntur in ad eas
 passioes que nate insunt god
 sic a ma coapiscencia et hi no
 aut ad eas qd sunt in solis sic e
 musica. qd meta qd illa. **Eaed**
 qd qd in batis pncipale consistit
 dms pfecto phisonomie. **Et** si
 odor iudicium ofirmat odor
 mbroz iudicium. **aut** pata dicit
 ce loz. **Si** aut qd dicitur tuc p
 ualeat iudicia odor ppe. qd omis
 phisonom affirmaverit oclm
 esse com cordis mciud. **Detoro hore**

Postquam expeditur de hanc
 copte mte. **nur** dicitur e dipo
 pur opolus e qd dicitur vbi spate
 not dei potera qd natias tam
 distantes qum in vna psona
 nam qd corpea et mcorpea

qd maiore distancie impeditur
 substantie. **Quarta** ad esset
 creata qd habet agnoscem mte
 pmissam. **et** ad et angls. **et** ad
 esset creata qd habet coipdem
 foris ppsidud. **et** quodlibet anal
 brutu debuit esse creata ppe
 psonon pmissat qd hac dup-
 lici agnoscem dicitur. **et** lege
 posse in libro septo mte et foris
 hoc e mcreat qd suo opem in
 creata. **Quinta** e ad corpi.
 mltiplicatone. **hanc** separa digoz
 videt. **Ista** co e cor pmissat
 ad disparui mte exiget mtes
 ad disparuam psonem qd erat
 int quam et spm mcreat. **illa**
 e cor ad fruendo deo mcorpe
 maiq mciud hat qd h maior ibi
 maud mciud. **et** postqne maud
 corona. **Difficultas** en opis
 mciud valz ad efficacia mcreat.
Tercia co e ppe qd plemud omi
 nst. **Et** en sic dicitur e qd ad effi
 creata pntu spual. **qda** pue
 aenat. **conuersionis** fuit si catanz
 mixota pti s; corpeate. **pnm**
 spualon. **Quarta** co e qd
 sic corpus conuad valz ad fructa
 pntate. **sic** post modum resu-
 scitat ualebit ad fruendum sto-
 le duplicata. **qz** no solum ad
 si ead corpe pmiabunt deca
 sua. **Circa** co est qd ho co
 defecibus corpeis mciud hat
 manam humilitatis. **Un** illud
 humilitas tua immedo tu //
Et aut ad qd dicitur
 ad corpe plura bona coisse sic
 et mciud qd calit mciud // **Quo**
 pto original mciudom. **Job**

Job.

Quis est factus mundus
conceptu semine? Sedo peccandi
punitate. Sed. Qm sit sensus
hois ad malum ab addeformatione sua
Tercio in opandi difficultate
quod dicitur in sagittis per hois
infirmitatem et cetera. Quarto in
illius obedientiam. Sap. Corpore
quod corrumpit aggrauat quam et
Quinto in immunditatem impugna
tione ad gala. Cuius corruptio
adusus som. Sexto in
sollicitudinem. N. dico vobis
ne solliciti sitis ad vobis quia
ducenti neque corpori quod induamini
Septimo in passivam obedientiam
Tob. Homo natus demerere
Octavo in obedientiam. Etiam
an no sapiens quod in diu in cor
pe demerere quod in aplice capi
cebat dissolui et esse ad xpo

Dependentibus hois
causes hois sunt iste. Si
sternere in honestum et tpe
Vn in solis hois est honestum pro
Equi ad omnia brevia ad nisi va
lia et delictabilia pspant. Pas
siones ordinat ad hunc ad omnis
Sap omni pntellam dicitur. et
ideo si aliqui quis padhesidem
interemisse se in dno in florem fecit
ia quod honore humanitatis exuig
appetit accipit de facie cor dicit
fi. potest persistencia porcus. pnt
tatis. perapina leo. et sic de
aliis. quod plato vocauit pntam
aiaz in corpore. Et am
iciaa huc pntam omne genus am
icie et in hoc differt ho abent
quod huc amiciae pntam. n. q. est
delictum. vel omittor vel h. mo

Intellectualibus theoriamibus
speculati et delictari in libris. et
recedit in omni pntato pntato
incomodabile dicitur in uerenda
quod in aliquo omittat sunt atomis
hoie peccati na omni assentis
Dicitur esse coniugale mal co
quod legibus ordinatas faciat ho
nestas impias. Cuius mal
esse quod districte et colibitacis
et feda et puge pntas h. et
velamibus ordinatas. Distria
esse pceptabile pntato omnis
Est aut mansuetudo pntato
licet esse aut pntabile. Est
aut pntabile pntato pntato
in pntato quod soli sanguis ho
Est in omni in omni
omni co quod omni accate alia
har ho. videtur ad lampadibus
esse regit ad orbibus pntato
ad autibus intelligit ad angustis
Et duplici na esse oportet
pntato corporali et pntato
tuas esse dignissimam. Est
aut pntato in pntato. Inane
ne fragilitas in hoc consistit
quod in omni a assiduitas defice
di. impossibilitas standi. fra
licis cadendi difficultas pntato
gendi inlicitas nascendi in
tudo moriendi. Defectus
humanas quod quod h. et aliud
h. et in pntato h. et in
sup amittere possunt. In
hois quod in moriendi pntato
quod est illata pntato sic fuit
mada col in nata sic in nob
col effusa sic fuit in pntato